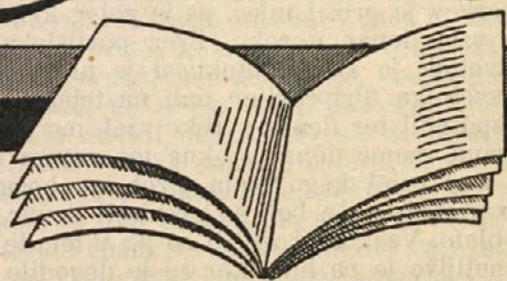

CVETJE

Letnik L.
Ljubljana

1933 - II.
Februar

P. KRIZOSTOM:

Luč, ki razsvetljuje temo.

(Misli na Svečnico.)

Danes za lučjo begamo,
o luči govorimo,
o luči sanjamo.

Zemlja je vsa odeta v temó,
da je človeku tesnó,
če premišljuje brezdanjost to,
če se v brezkrainost noči zatopi.

Nobene iskrice ni v temi.
Iz svetovne zmede ni izhoda —
tako v obupu vse govori.

In mi?
Tabernaklju se bližamo,
poklekamo in molimo:
»Jezus, ti si veličastna luč sveta!
Kjer tebe ni — je temá.
Najsvetlejši dan pa je tam,
kjer kraljuješ ti!«

Da bi razumeli vsi tisti Gospoda,
ki v pomanjkanju koprne.
O da bi ga razumeli zlasti vsi,
ki na orečah cekinov sedé
in pijejo trpinom kri!

Pa so jim oči oslepele.
Hudobije so jim srce
v brezupno temino odele.

Zato ne bodo prišli iz temé;
brez tebe — Jezus — nikdar ne!

Francišškanski način preživljanja.

(Nadaljevanje.)

Nekoč se je svetniku zdelo, da sobrat denarja ni dovolj zaničeval. V porcijunkulsko cerkev je prišel tujec, pa je poleg križa položil denarno miloščino. Brat je vzel denar v roke. Brez pomisleka ga je vrgel na obokenski zidec. Svetnik je zvedel. Poklical je brata k sebi. Prišel je. Pokleknil je pred svetnika. Pripravljen tudi na telesno kazen. Franciššek je brata, ki se je izpozabil ter denar v roke vzel, močno posvaril. Ukazal mu je, naj z ustnicami vzame denar z okna ter naj ga zunaj cerkvenega obzidka položi na kup oslovskega blata. Brat je ubogal. Vse pa, ki so to slišali, je močno pretreslo. Še bolj so prezirali denar, ki ga je svetnik toliko cenil, kakor blato. Vsakdanji zgledi so jih v tem le še bolj utrjevali.

Najbolj presenetljivo je pa bilo, kar se je dogodilo takrat, ko je šel svetnik s sobratom mimo mesta Barija v Apuliji. Na cesti, ki vodi v mesto, sta ugledala veliko denarnico, polno novcev. Trgovci so si take denarnice pritrjevali kar na pasove. Tovariš je prosil in nadlegoval svetnika, naj denar pobere in ubogim razdeli. Mnogo mu je govoril o njegovem sočutju s trpečimi. Prigovarjal mu je, naj z najdenim denarjem izkaže ubožcem dobroto. Svetnik se je odločno branil. Zatrjeval je, da je vse skupaj le zvijača hudobnega duha. »Moj sin,« tako je dejal, »tujega blaga ne smemo jemati; kdor ga pa vendarle deli, ne bo prejel nebeškega plačila, ampak kazen za greh.« Šla sta dalje. Skoraj sta bila že na cilju. Toda, sobrata je kar nekam omamilo napačno sočutje. Ni se mogel upokojiti. Končno je svetnik odločil, da se vrneti. Ne, da bi preprostemu sobratu izpolnil željo, ampak, da bi zaslepljenemu odkril božjo skrivnost. Poklical je dečka, ki je sedel ob cesti na robu vodnjaka. Čim več prič, toliko manj bo dvoma o tem, kar naj bi se dogodilo. Vsi trije so se vrnili k denarnici. Videli so, da je vsa polna samega kovanega denarja. Franciššek se je zatopil v molitev. Nato je bratu ukazal, naj denarnico dvigne. Brat je zaslutil nesrečo. Osupnil je, se zresnil in zatrepetal. Vendar, ubogati je moral. Z obema rokama je prijel za denarnico. Toda, glej! Debela kača je siknila ter se pognala iz denarnega ovoja. Šele sedaj je spoznal brat zlodejevo prevaro. Svetnik je pa rekel: »Moj ljubi sobrat, vedi, da je denar za božjega služabnika pravi zli duh in strupena kača.«

Zato je tudi Franciššek v svojih redovnih pravilih odredil, da bratje denarja nikdar ne smejo sprejemati. Ne vemo, kako se je prepoved glasila v prvih letih redovnega življenja. Le delce »Trije tovariši« nam poroča, da je Franciššek v vsakem vodilu denar odločno odklanjal. Toda, način življenja je vedno bolj obteževal denarno prepoved prvih dni. Strogi predpisi obeh vodil, ki sta izšli l. 1221. in l. 1223., nam to osvetle. Kar na prvi pogled je dvojno jasno. Kako se je življenje trgalo od vzora, pa koliko dušnega trpljenja je to povzročalo redovnemu ustanovitelju.

Vodilo, urejeno l. 1221., prepoveduje bratom, da ne smejo od novicev denarja sprejemati, ne sami, ne s posredovanjem koga drugega. Dalje določa vodilo, da smejo bratje kot odplačilo za svoje delo sprejemati vse potrebno, le denarja ne. Končno sledi posebno in daljše poglavje, ki se takole glasi: »Gospod ukazuje v evangeliju, da se moramo varovati vsake hudobije in skoposti ter svetnih skrbi, ki jih povzročata naše življenje. Zato naj nihče bratov, kjerkoli je in kamor gre, ne nosi s seboj denarja in novcev. Naj jih ne sprejema pa tudi ne dovoli, da bi jih drugi zanj nabirali. Ne za obleko, ne za knjige, pa tudi ne kot plačilo za delo, ne iz

kateregakoli razloga. Le resnična skrb za bolne brate jim to dovoljuje. Denarja in novcev ne smemo bolj rabiti in ceniti, kakor kamen. Tiste pa, ki si denar žele in ga bolj čislajo, kakor kamen, slepi hudobni duh. Vse smo zapustili. Zato se varujmo, da ne bomo za malenkosti izgubili nebes. Ako bi kje našli denar, ne zmenimo se zanj bolj, kakor za prah, ki po njem hodimo, saj je vse le ničemurnost. Ako bi se le zgodilo — kar Bog ubrani — da bi kateri brat zbiral in imel denar in novce, razen za bolne brate, naj ga smatrajo bratje za nepristnega brata, za tatu in razbojnika ter za takega, ki kakor Juda, nosi denarnico. Vse to pa, dokler se odkritosrčno ne izpokori. Tudi ne smejo bratje denarja sprejemati, ali dovoliti, da bi ga drugi zanje zbirali ne za hišo ne za bivališče; tudi ne smejo nikogar spremljati, ki bi v take namene nabiral denar in novce. Vse drugo pa, kar našemu življenju ne nasprotuje, morejo bratje vršiti z božjim blagoslovom. Dovoljeno je tudi bratom, da smejo v resnični potrebi pobirati miloščino za gobave. Vendar se morajo močno varovati denarja. Naj tudi bratje ne hodijo po svetu radi umazanega dobička.«

Jasno je, da Frančišek denar popolnoma prepoveduje. Samo eno izjemo pozna: skrb za bolne brate. V tem slučaju smejo bratje tudi denar sprejeti. Enako naj v sili postrežejo tudi gobavcem. Seveda, tudi v tem slučaju nikakor ne smejo denarja nabirati sebi v korist.

Isto prepoved o denarju je ponovil Frančišek dve leti nato v končno veljavnem vodilu. Zapisal je sledeče besede: »Strogo prepovem vsem bratom, da nikakor ne smejo sprejemati novcev ali denarja, ne osebno, ne s pomočjo drugih. Za potrebe bolnikov in za obleko bratov naj pa s posredovanjem duhovnih prijateljev kar le mogoče skrbе samo ministri in kustozi, primerno krajem, časom in mrzlim deželam. Kakor že pač uvidijo, da bi mogli potrebam boljše opomoči. Toda, vedno morajo — kakor je bilo rečeno — vzdržati prepoved, da ne smejo novcev ali denarja sprejemati.«

Mogoče se čudimo, da je Frančišek v svojem drugem vodilu prepovedal sprejemati in uporabljati denar tudi za domače bolnike. V prvem je bilo vsaj to dovoljeno. Kako sedaj skrbeti za brate? Treba je bilo bolnikom postrežbe, treba bratom obleke. Kakor tudi drugih stvari, ki jih je bilo mogoče dobiti le z denarjem. Kako to urediti? Frančišek je naložil dolžnost predstojnikom, ki naj s pomočjo duhovnih prijateljev oskrbe soročate z vsem potrebnim.

(Dalje prihodnjič.)

P. ROMAN:

Dekla Lucija.

Povest iz vsakdanjega življenja.

Ko je Lucija doraščala...

Da ne bo kdo mislil po vsem tem, da je bila Lucija kak čudežen otrok brez napak! Kaj še! Bila je povsem navaden otrok, samo da je bila vedno pod vplivom dobre in skrbne vzgoje. Tudi napak je imela kar dovolj. Recimo njena trma. Bilo je neko nedeljsko popoldne. Očka se je namenil z Lucijo in z malima dvema, da pogleda malo po polju in gozdu. Pridejo komaj dva lučaja od hiše pa se Luciji zahoče še materine družčine. Kar na lepem se sredi ceste ustavi in reče, da ona ne gre.

Očka: Pa zakaj?

Lucija — ker ne maram. Ker tudi mama ne gre. Ker jaz tako hočem. Grem sama nazaj.

Očka: pa ne boš šla. Z nami pojdeš, mama ima svoje opravilo in svoje delo. Žena mu je potožila pravkar, da je malce trudna in da bi rada sama doma ostala.

In Lucija plane v jok. Nestrpen, togoten in trmast. Očka ne ve kaj početi. Da bi otroka udaril, se mu upira. K sreči je žena gledala za njimi in prišla je kakor angel varuh in možu pomagala. Nekam trdo je prijela Lucijo za roko in kratko rekla: Tako, ti ostaneš doma, ker si taka, da me je kar sram. Tonček in Roza pa gresta z očetom.

Ko sta bili sami doma, se je mama zjokala. In nato je s komaj slišnim glasom pripovedovala, kako zelo je Jezus za take naše grehe in napak moral trpeti. Kako so mu trnjevo krono na glavo dejali, kako so ga neusmiljeno bičali in kako je pod križem trikrat padel. Lucija je nemo poslušala, naposled pa je mamo objela in rekla: Saj nisem nalašč, kar tako mi je prišlo, ne vem kako.

Poslej je mati Justine vedela, da bo že vseeno težko z otroki, kljub vsej skrbi.

Tako je prišel čas šole.

Tisti prvi dan je bil za Lucijo pravo razodetje. Že šola sama na sebi je ponosno poslopje, ki ima lepo vrsto oken in vse drugače gleda na cesto, kot druge hiše. In poleg tega vrata, ki so dvakrat večja kot drugod in še napis: ŠOLA.

Notranjščina jo je silno zajemala. Vse je hotela vsrkati vase, da bi potem doma povedala. Imela je svojevrsten občutek, da je to čisto posebno doživetje, ki ga recimo mama ali očka sploh nista nikoli imela. Od table in gobe, do slik na steni, ki so malce leseno predstavljale portrete odličnih slovenskih mož — patra Vodnika in Prešerna z mogočnim čelom, Stritarja in Jurčiča in Levstika, vse jo je prevzelo z nekim posebnim zadoščenjem: vse to je tukaj tudi zavoljo mene...

Zatem učiteljica. Bila je še zelo mlada, do otrok pa je imela veliko ljubezen in privlačno silo. Temnolasa gibčna okretna, z nekoliko zardelim obrazom in z jasnimi očmi je stopila pred otroke. Na sebi je imela svetlo bluzo in temno krilo z belim predpasnikom, vsaj ta namen je imel bel čipkast oblaček, ki je le malo pokrival modro krilo.

Njen glas je bil za Lucijo godba. Neprestano jo je božala z očmi, tako da je učiteljica postala nanjo pozorna. Mimogrede ji je rahlo položila roko na glavo, toda že ta bežen dotik je povzročil, da je Lucija od sreče postala vsa rdeča. Nasmehek radosti je spreletel obličje mlade učiteljice, ki je s svoje strani dojela sladkost zavesti: ljubljena sem.

Ko je prišla domov, ni mogla dovolj hitro odložiti torbice in pletene čepice. Vsa iz sebe je prišla v kuhinjo: »Mama, kako je v šoli lepo.« In začelo se je pripovedovanje. Od oken do vrat, od črne deske do vseh živali po stenah, o čudno mirni lisici, ki zmeraj enako srepro gleda raz omaro, vse, prav vse je prišlo na vrsto.

Tedaj jo je mama iznenada vprašala: »No, in gospodična učiteljica, kako ti kaj ugaja?« Lucija je pri tej priči prebledela in zardela, kakor da ima nekaj na vesti in zajecljala: »Mama, kako je lepa!« Očka je ob teh besedah pogledal svojo ženo, ki pa je s svoje strani prav tako prišla v zadrego, ker je nehote ljubosumno pogledala na svoje zdelane roke in že precej izprano bluzo, ki jo je delala nekako strogo in resno.

Po kosilu je Justina prav hitela, da je našla časa za Lucijo. In tedaj se je Luciji razvezal jezik. Brez zadrege je pripovedovala, kako ima gospodična čudno lepe lase, kakor angeli, ki so naslikani na cerkvenih vratih, lepo obleko in lep predpasniček in da jo je pobožala po glavi. Naposled pa je kakor v slutnji neke nehote storjene bolečine, segla mami okoli

vratu in ji tiho, čisto tiho zašepetala: »Toda mama, da veš, tako lepa, kot si ti, ni nobena.«

Mati Justina je začutila toplo v srcu, kako raste velik most med obema, kako ju nekaj združuje, kaj, sama prav ne ve. Poljubila je Lucijo in jo tesno privila k sebi. Nato je brez besede odšla na delo.

Ko je stara mati pozneje Luciji obesila okrog vratu majhno svetinjico, je Lucija globoko vzdihnila in dejala: »Tudi gospodična ima okoli vratu verižico, svetinjice pa nisem še videla. Ali ima zlato? Kaj misliš, stara mama?« — »Jaz ne vem,« je odvrnila, »pa je tudi vseeno, glavno je, da jo nosiš s čistim in dobrim srcem.«

Vedno nove stvari je Lucija doživela v šoli. Vsak dan je z večjim veseljem hodila. Naravnost ljubosumno natančno pa je izdelala sleherno domačo nalogo, ker je vedela, da jo bo učiteljica zato pohvalila ali vsaj toplo pogledala.

Neki dan je Lucija doma z vso vnemo nekaj risala. Sicer okorno in otroško, toda risala je. Mati Justina se sprva ni menila, ko pa jo Lucija iznenada vpraša: »Mama, ali je to šola ali ne?« Mama ji risbo pogledala in se nasmehnila. »Seveda je, toda zakaj so zadnja okna tako velika in rdeče obrobljena?«

»Tam so okna učiteljice.«

»A tako dobro veš?«

»Seveda, mama!«

»Ali ji boš pokazala?«

»Ne vem, če smem; kaj misliš?«

»Smeš, Lucija!«

Mati Justina se je nato s kratkim vzdihom obrnila skozi okno in zastrmela v mehko sinjino poznega jesenskega popoldneva. Vedela je: To je Lucijina prva otroška ljubezen. Zaslutila je globino tega srca, ki je srce njenega otroka.

Učiteljica se je risbi nasmejala. Po šoli ji je velela, da malo počaka. Lucija je vsa preplašena mislila, da bo zaprta. Ob tej misli je prebledela kakor platno. Zakaj, da bi jo ona kaznovala, to se ji je zdelo nekaj tako nemogočega, nezaslišanega, izključenega. Toda, če vendar? Sililo jo je na jok.

Otroci so bili odšli. Lucija je sama na hodniku. Iz veže pride gospodična nazaj, jo poboža in pravi: »Greš z menoj? Greva pogledat, kako je pri meni.«

Luciji se majejo tla pod nogami. Ali je to mogoče? Da bi ona stopila v ta raj? Da bi se te najskrivnejše sanje uresničile? Ko stopi učiteljica v sobo, pogleda bolj natančno Lucijo, vidi njena vsa žareča lica in v očeh vso blaženost. Nepopisno čuvstvo jo prevzame in nežno privije k sebi dragega otroka, ki je tako zelo vdan, brez pridržka iz čiste ljubezni in občudovanja. Čuvala pa se je, da otroku ne pokaže preveč tega ganotja. Zato je pustila Lucijo v prvi sobi, dala na krožnik nekaj drobnega peciva in sama odšla v drugo sobo, da se preobleče v domačo haljo.

Vsa resna in zaeno ljubka je prišla nazaj in stopila k svoji omari. Nato je vzela molitvenik izmed svojih stvari in po kratkem listanju je dala Luciji lepo podobico.

To je bil za otroka zaklad, zanj bolj dragocen kot pol sveta. Vsa omamljena od presladkega čuvstva je odšla domov.

Tisti večer Lucija od vročice dolgo ni mogla zaspati.

Mati Justina pa je delj kot po navadi preklečala pred križanim in prosila za svojega otroka, da bi to srce nikoli ne bilo varano.

Mati — vzgojiteljica.

Ti — in tvoj dom.

Dalekosežno nalogo je dal Stvarnik človeku, ko mu je v jutru stvarjenja naročil, naj raste in se množi, naj napolnjuje zemljo in si jo podvrže, naj gospoduje nad ribami v morju in pticami pod nebom in nad vsem življenjem, ki se giblje po zemlji. Notranje urejen in utrjen se je lotil svoje vladarske naloge. Z žilavo roko je poprijel lopato in jo zasadil v trdo naročje zemlje. Kako se je ustavljala njegovemu naporu! Nevoljno je zdihovala in ječala; branila se je in upirala. Marsikatera znojna kapljica, marsikatera kaplja krvi, ki je pritekla iz njegove najboljše in najplemenitejše življenjske sile, je pričala, s kako ogromnim in težavnim delom si je podvrgel zemljo, obdelal pustinjo, izsušil močvirja. Toda pod njegovo nepopustljivo roko so postajala tla mehka in rahla, sprejemljiva za človeško voljo, človeško delo, človeško marljivost in človeško kulturo; gruda se je na široko odprla, polna radostnega pričakovanja in veselega upanja. In ko je vrgel semenska zrnca v brazde in jih nasejal po razorih ter jih zaupal naročju zemlje, glej! mati zemlja mu jih je hvaležno, prijateljsko dala nazaj, v stoteri množini, celo setev! In ko je z lastno roko zasadil korenine drevesa v zemljo, glej! takoj je zazelenelo in zacvetelo in rodilo sad — kakor da odgovarja na njegovo delo in ga poplačuje. In ko je stopal z zadovoljnim pogledom po tratah in njivah, ki so pile njegovo delo in njegovo marljivost, njegov trud in njegov znoj, se mu je zdelo, da ga prijazno pozdravljajo in se mu veselo smehljajo cvetlice in drevesa in trava in vsa domača druga, kakor da vlada prijateljsko razmerje, nekako tovarišstvo in zveza med človekom in narodo: »Obdeloval te bom!« je obljubil človek — in: »Donašala ti bom sadove!« se je zaslišal odgovor iz narode. In bil je blagoslov in uspevanje s to zvezo.

Tako je človek rasel z zemljo. Njegova last je bila in njegova lastnina, pošteno pridobljena. Draga mu je bila in ljuba; saj je nosila njegov dom — zato jo je imenoval svojo domovino. Deželo očetov, ki jih je slednjič sama skrbno sprejela v svoje naročje, kamor so položili svojo trudno glavo k počitku; ki jim je postala zadnji domek, kamor je bilo zasejano njihovo telo kot zadnje obljub bogato semensko zrnice, ki v mirnem snu čaka veselega vstajanja! Sveta dežela, na kateri je iz ene družine postal narod, cel narod bratov in sester, združenih v celoto in enoto z najmočnejšimi vezmi krvi in skupnega izvora, nerazdružljivo spojenih v veselem tekmovanju skupnega dela in skupnih koristi, s stoletja trajajočo veselo ali žalostno usodo in slavno zgodovino, in zraščenihi z domačo grudo, ki posreduje zvezo nepregledne vrste rodov — moja očetnjava, moja domovina.

Novi čas se povsod trudi v hvalevrednem stremljenju, da bi ohranil prastare posebnosti in dvignil lepoto domovine. Kakor je že vse to lepo in dobro, vendar se mora vsa skrb časa obrniti na varstvo doma. Zakaj ravno dom je dandanes izpostavljen vsem neprilikam sedanje svetovne krize. Duh časa je marsikateri dom skoraj docela uničil. V tako zvanih »civiliziranih« državah so kot največjo pridobitev moderne kulture vpeljali civilni zakon in ločitev zakonov ter domu odtegnili božji blagoslov, na katerem mora sloneti vsako urejeno družinsko življenje. Zakon in zakonsko življenje so odtrgali od Boga in njegovih zapovedi, od Kristusa in njegove svete Cerkve. S tem niso samo izpodkopali temelja doma, ampak so naravnost prerezali njegovo življenjsko žilo. Z lahkoto so razne zablode

propadajoče, okužene, popolnoma nekrščanske kulture udrle v marsikateri dom in ga opustošile: uživanje, strah pred žrtvami in otroci, nezvestoba, nepokorščina in zaničevanje vsake oblasti, verska mlačnost in brezbržnost! Marsikatera hiša z velikimi stanovanji in mnogimi zakonskimi dvojicami stoji nema in prazna in pusta — skoraj brez otrok! Žalostno znamenje razpadajoče, propadle kulture! Lepo pravi moder mož: »Kjer se rodi dete, postane hiša sveta...« Da, in ker prebivata v marsikaterem stanovanju mož in žena, a se v tem stanovanju ne rodi otrok, zato je toliko hiš, ki niso več sveti in posvečeni prostori — niso več šola kreposti in značaja, niso več visoka šola življenja — kar je velika predprava doma, družine! — ampak taka stanovanja in hiše postanejo leglo in plodišče pregreh, versko-nravnih zablod in vsake propalosti. In sedaj prihajajo v množicah preroki modernega življenja, ki hočejo zakon in družino izročiti in predati »svobodni ljubezni« in tako razbiti dom. Kakor vihar, ki prinaša točo in pustoši vse, kar zadene, drve te zastrupljene množice preko domovine, množice, ki nočejo poznati ne skrbi in dela, ne žrtev in odpovedi, ampak se valjajo v blatu in brodijo po močvirju. In to imenujejo »paradiž na zemlji«! Ne pozabimo: Z d o m o m je narod izgubil d o m o v i n o!

N a z a j k l j u b e m u d o m u ! To je najbolj važno geslo v viharju in boju časa. Pri obnovitvi doma mora sodelovati vse ljudstvo. Zakaj vsak narod se mora zavedati, da njegova domovina stoji in pade z njegovim domom. Da bo tvoj dom zdrav in močan in cvetoč, svetišče, biser sv. Duha, morata nad njim čuti mož in žena, ki sta si v svetem spoštovanju pridobila ime oče in mati, ki z življenjem žrtev in odpovedi ohranjujeta svetišče družine čisto in neoskrunjeno, ki častljivo nosita krono oblasti, ki je odsvit vladarske krone Boga. Od takih staršev preide sveto spoštovanje na otroke, ki se s svetimi očmi od najbolj nežne mladosti dalje skozi vse viharje razvoja ozirajo na očeta in mater, kar bodo nekoč sami postali, otroke, ki molijo, ubogajo, delajo, ki so zadovoljni, požrtvovalni in skromni, otroke, ki spoštujejo vsako oblast in vse, kar je posvetila volja Boga in njegova zapoved, otroke, ki se ne potope in ne odpovedo, ko se jim približajo težke dolžnosti življenja, ki jih morajo vršiti, ampak z močno in krepko roko presekajo valove življenja in mogočno plavajo proti toku!

Potem bo stal paradiž na zemlji, in dalje in dalje skozi nepregledne čase se od roda do roda dopolnjuje čudoviti blagoslov Stvarnika: »R a s t i t e in množite se in napolnajte zemljo in podvrzite si jo in bodite gospodarji!«

GIOVANNI PAPINI — P. ROMAN:

Pastirji.

Za živalmi pridejo častit Jezusa njih čuvarji. Tudi če bi jim angel ne bil oznanil velikega rojstva, bi bili prihiteli v hlev gledat sina tujke.

Pastirji žive malone vedno osamljeni in daleč narazen. Prav nič ne vedo o daljnem svetu in o pozemelskih praznikih. Naj se pripeti karkoli že v njih bližini, tudi kaj malenkostnega, jih zgane. Čuvali so črede v dolgi decemberski noči, ko jih je razburila svetloba in angelove besede.

In komaj so opazili pri slabi svetlobi v hlevu lepo mlado ženo, ki je molče občudovala sinčka, in videli otročička, ki je zdajpazdaj odprl očke; to nežno, rdeče meso, ta usteca ki še niso ničesar zavžila, se jim je omečilo njih srce. Rojstvo, rojstvo človeka, duša, ki se je pred malo trenutki zdru-

žila s telesom¹ in prišla trpet z drugimi dušami vred, je vselej tako bridek čudež, da mora ganiti tudi preproste ljudi, ki ga ne umejo. In ta novorojenec za one gledavce ni bil neznanec, otrok kakor vsi drugi, temveč tisti, ka ga je trpeči narod tisoč in tisoč let pričakoval.

Pastirji so darovali ono malo, kar so imeli, ono malo, ki je vendar veliko, če se da z ljubeznijo; prinesli so bele darove pastirske: mleko, sir, volno, jagnje. Tudi danes po gorah, kjer se dobe še zadnji sledovi izumirajoče gostoljubnosti in bratovstva, prihite, brž ko katera žena porodi, tje sestre, gospodinje in hčere pastirjev. In nobena ne pride prazna: ta ima dve še gorki jajci, ona steklenico svežega, pravkar umolzlega mleka, druga

Sebastian Murillo: Pastirji molijo božje Dete.

kos sira, ki mu je prej okrušila skorjo, druga spet kokoš za juho porodnici. Novo bitje se je rodilo na svetu in je prvič zajokalo: sosedje prinašajo materi darove, kakor da jo hočejo potolažiti.

Pastirji so bili v starih časih ubožni in niso prezirali ubožnih, bili so preprosti kot otroci in so uživali ko so gledali otroke. Rodili so se med ljudstvom, ki je izhajalo od pastirja z dežele Ur (Abrahama), odrešil jih je pastir z dežele Madian (Mozes). Pastirja sta bila njih prva kralja Savel in David — prej pastirja čred ko pastirja rodov. A betlehemi pastirji, »trdosrčnemu svetu nepoznani«, niso bili ošabni. Siromak se je rodil med njimi in oni so ga gledali z ljubeznijo in so mu dajali z ljubeznijo to ubogo bogastvo. Vedeli so, da bo ta otrok, ki se je rodil v revščini, preprost, v preprostosti, iz ljudstva med ljudstvom, — odkupil ponižne, te ljudi »dobre volje«, nad katere je angel priklical mir.

¹ Papini si osvaja tukaj napačno mnenje, kakor da otrok dobi dušo šele ob rojstvu. Cerkev uči jasno in določno — da otrok zaeno s spočetjem telesa prejme tudi dušo. Op- prevajalca.

Tudi nepoznanega kralja Odiseja,² ki je blodil po svetu, ni nihče drug sprejel s takim veseljem kakor pastir Evmej v svoji staji. Odisej je prišel na Itako, da bi se maščeval, se je vrnil domov, da bi pobil nasprotnike. Jezus pa se je rodil, da bi maščevanje obsodil, da bi oznanjal prizanesljivost do sovražnikov. In ljubezen betlehemskih pastirjev je spravila v pozabljenje usmiljenje in gostoljubnost svinjskega pastirja z Itake.

P. ANGELIK:

Beseda božja in življenje.

»Preskušajte kaj je volja božja, kaj je dobro in Njemu všeč in popolno. (Rim. 12, 2.)

Pravkar sem bral časopisni oglas z naslovom: Zlatih pet minut vsak dan! Kdor hoče dolgo ohraniti svojo lepoto, naj vsak dan pet minut, preden gre k počitku, neguje svoj obraz. To je onih zlatih pet minut, ki človeka dolgo ohranijo lepega in mladostno svežega.

Če teh pet minut negovanja obraza res daje telesu trajno lepoto, je zelo dvomljivo. Največ lepotnih sredstev je za nič.

Poznam za sredstvo, ki res deli trajno lepoto. Kdor vsak dan pet minut porabi v ta namen, da pogleda v svojo notranjost in skrbi, da že v kali uniči vsa nelepa in neplemenita nagnenja in izraske srca, ta bo gotovo ohranil in povečal lepoto svoje duše. Kdor potem z dejanjem kesanja in popolne ljubezni skuša postati podoben Lepoti božji, ta si bo nedvomno pridobil pravo duševno lepoto in ženitvanjsko obleko večnega življenja. Kdor bo trajno tako delal, bo čez malo ali čez dolgo iz lastne skušnje lahko rekel: To je v resnici zlatih pet minut vsakega dneva.

Velikega škofa Kepplerja so nasprotni časopisi večkrat hudo napadali. Vselej je ob takih prilikah škof napravil resno spraševanje vesti, da bi videl, če se morda le ni kaj pregrešil. Potem pa šel mirno svojo pot naprej, če je bilo to drugim všeč ali ne. Stori tudi ti tako! Če te grajajo ali hvalijo, to je vseeno. Glej na to, kaj ti po svoji vesti pravi Bog. Če ti Bog da prav, hodi mirno svojo pot naprej, brez ozira na levo ali desno. Človek gleda na zunanost, Bog pa vidi v srce.

»V tihoti in v upanju bode vaša moč.« (Iz 30, 15.)

Tiho in skromno delaj dobro!
Tiho ljubi Boga in ljudi!
Tiho izvršuj svojo dolžnost!
Tiho se vdaj v voljo božjo!
Tiho se veseli z drugimi!
Tiho bodi o napakah drugih!
Tiho prenašaj žalitve ljudi!
Tiho obžaluj lastne slabosti!
Tiho žaluj s svojim bližnjim!
Tiho moli k nebeškemu Očetu!
Tiho bodi v svojih željah in hrepenenju!
Tiho objemi z Jezusom svoj križ!
Tiho se žrtvuj in odpovej!

² Odisej — prvotno Olyseus — zato lat. Ulixes — kralj z otoka Itake. Slaven po svoji iznajdljivosti, razumnosti in čudovitih prigodah za časa svojega desetletnega blodenja po svetu. Vrnivši se k svoji zvesti ženi Penelopi, ki je zavračala vse nadležne snube, ga je spoznal najprej pastir Evmej in nato sin Telemah.

Tiho prenašaj spremembe življenja!
Tiho se zaupaj svojemu Zveličarju!
Tiho glej proti nebeški domovini!
Tiho si pridobivaj čednosti!
Tiho bodi prav do smrti!

Mnogo jih je, ki priporočajo potrpežljivost, pa le malo, ki hočejo kaj trpeti!

HELENA HALUŠKA — P. EVSTAHIJ:

Ej, ta Avstrijka!

Torej prava pravcata Avstrijka je bila ta tretja in zraven še prava rodna sestra naše voditeljice. Da si je le-ta v Avstriji mogla priskrbeti sorodnico, to jo je storilo naenkrat spet skrivnostno in nerazumljivo.

Ta sestra od tamkaj spodaj na koncu zemljevida je torej nekega dne prišla. Ni bila prav za prav angel, tudi lepotica ne brezpogojno in nesporno — toda tega ni bilo možno ugotoviti in dognati na prvi pogled. Zakaj, ker se je pri njej izraz oči in obličja nekako desetkrat spremenil v eni sekundi, ni bilo mogoče videti in opaziti njenega pravega obraza.

»Plavolasa je, rumene lasé ima,« je dejal pekar. »Toda, kako neki, rjavolasa je,« je menil čevljar. »Jaz sem pa videl, da ima črne lasé,« je rekel lovec. »Tenka, vitka je ..., to bi še bilo ... Oči ima, vesele, to pač, in prijazna je tudi...«

Vesela je bila, to se je že ujemalo; spočetka so se celo bali, da se utegne zaradi nje komu v glavi zvrzeti, zakaj smejala se je tako prisrčno, da je njeno hihitanje kar nalezljivo vplivalo. Ko so jo predstavili našemu župniku, mu je takoj pripovedovala slabe dunajske dovtipe, tako da se je prečastiti lomil od smeha ter se tolkel po bedrih. Nemški je govorila s prečastitim, ki se je nad tem radoval kakor otrok. Pri tem se je izkazalo, da je gospod župnik v mnogih rečeh veščak, dà, še celo učenjak, mož, ki je neizmerno veliko prebral, in zraven še tenkočuten umetnostni ocenjevalec. Avstrijka je žarela od navdušenja, in ni si mogla kaj, da ne bi povprašala, kako neki more biti vesel in zadovoljen v tako ozkem krogu.

Tedaj se je stari gospod prav dobrodušno ter prijazno nasmehnil in rekel: »Velik krog in vse v njem, to ni potrebno. Kako je povedano v evangeliju, voditeljica?! ‚Božje kraljestvo iskati...‘ Moral sem mnogo pozabiti, da sem spet našel in zdaj sem bogat kakor nikoli kdaj poprej.«

Od tega dne se je tuja ženska pridružila obema prijateljima. Ž njima je hodila bolnike obiskovat, h krstu in k ubogim. Vzljubili so jo. Vsak od treh je pomagal na svoj način.

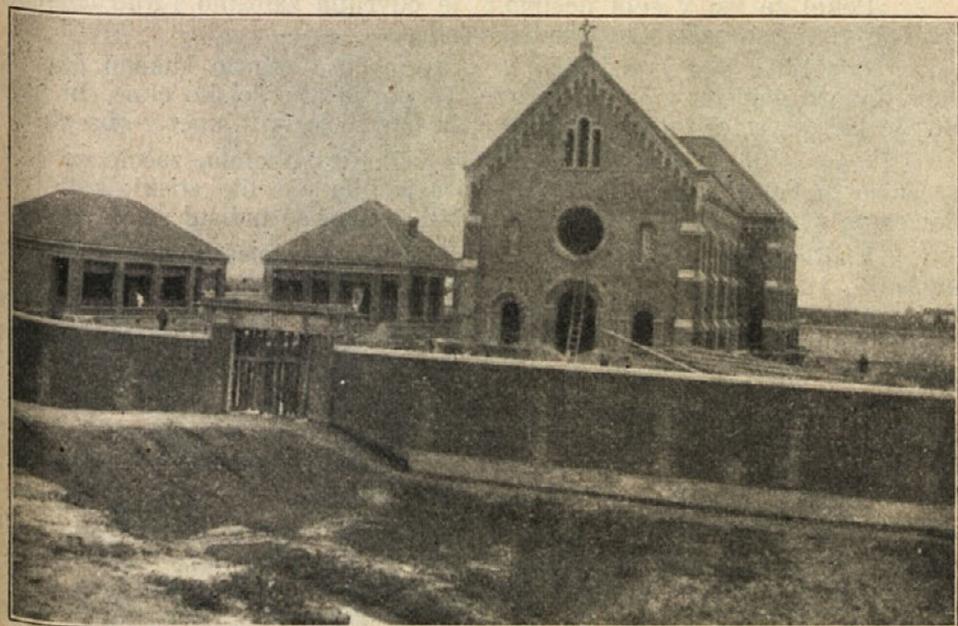
Ako se je voditeljica sklonila nad umirajočim, tako lepa, tako nežna in blagodišeča, če mu je govorila, takó mehko in toplo, o nebeškem vrtu, o večni ljubezni božji, tedaj so bolniki srečni zaprli oči in so se smehljali ter zaupno pričakovali sestre smrti.

Naš župnik je pustil za sabo pogum, moč in voljo, da je bolnik hotel premagati bolezen; za seboj je pustil prečastiti neomajno vero v vse-mogočnost božjo: »Ozdravel boš, Bog ti bo pomagal in mi tudi.«

Če pa je prišla Avstrijka, je pripovedovala pravljico o življenju, o bližnji zlati žetvi, o svežih rosnih travnikih, o dihu zdravega zraka v gozdu in o poljskih cveticah. Pri tem pa je pometala in snažila sobo, odprla je okna, da bi se stanovanje prezračilo, otrokom je obrisala noske,

kar naenkrat je skuhalo kako lahko jed, vse, kar je težkó ležalo na bolniku, je odvzela ter je pustila za sabo kljubovalno voljo do življenja. Nikoli ni obupala nad káko rečjo ali nad kom: borila se je zoper bolezen in smrt: enostavno je smrt in bolezen takó tajila, da ju je odgnala.

To žensko bi utegnil kdo imeti za površno in plitvo, takó za lahko je na videz vse vzela. Toda kadar je bilo njeno obličje mirno, takrat je imelo skoroda pretresljivo žalosten izraz kakor v žaloigri in bilo je tako resnobno ter težko, da bi koga prevzela skušnjava, da bi jo dregnili v rebra ter ji rekel: »Pojdi! Pusti neslane šale in ne drži se kakor kaka mila Jera!« — Vzljubili so jo.

1. Nova cerkev na postaji Švejecan posvečena Kristusu Kralju. 2. Misijonarjevo stanovanje. 3. Šola sezidana s slovenskimi milodari l. 1932.

Toda nekega dne bi si bila to ljubezen malodane lahkomiselno zapravila. Srdito sta se jezili nanjo obe občini. Skoraj bi bilo prišlo do praska in treska. Ako bi jo ne bil prečastiti varoval in branil pred kmeti, Bog ve, kaj bi se bilo utegnilo zgoditi. Na neki ženitnini je bila v gosteh in ko so pričeli pretresati državoznanska in narodnostna vprašanja ter ocenjevati javne družabne razmere, ni hotela ta ženska nič hudega izreči o »boših« ali bučmanih.¹ Zatrjevala je, da je Nemci in Avstrijci niso bili niti zaprli, niti ž njo grdó ravnali, niti zmerjali da je niso, dà, še celo pretepli da je niso bili! Predrznila se je trditi, da so vsi krivi vojske, in da se je na obeh straneh zgodilo mnogo krivičnega. S tem si je nakopala splošno preziranje.

»To ženšče naj bo sestra naše voditeljice?! Ta izdajavka, ta vohunka...«

¹ »Boš« je francoska beseda (franc. pisano: le boche), in sicer je psovka ali sramotilni nadevek. Takó Francozi imenujejo Nemce, kadar jih hočejo zaničljivo označiti. »Boš« pomeni toliko kot naši slovenski izrazi: bučman, glavač, glavan, bahač, debeloglavec, butec.

Vročje in hrabro se je naš župnik boril na njeni strani, toda prav nič ni pomagalo. Ljudje so bili prej pregloboko pogledali v kozarec. Končno je zaklical jezno med zbrane: »Vi ste še večji kostruni kakor je cerkveno dovoljeno.« Prijel je Avstrijko za roko ter šel ž njo venkaj ter zaloputnil vrata. Molče sta šla obadva po poti domov.

Ko se je hotel posloviti, pred šolsko stavbo, je naš župnik svojo desnico težko položil ženski na pleča, takó da se je na kolena zgrudila, ter zarjovel proti njej: »Poberejo naj se vsi, ki mažejo časnike! Da bi jih kokljala brcnila! Naj se gredó solit! Le-ti so krivi vsega! Povem Vam, l'Autrichienne², od teh noben ne uide peklú!«

»Pekel že vsi v sebi nosimo,« je odvrnila žalostno l'Autrichienne, »vse je polno sovraštva in domišljavosti.« — — —

Toda ljubi Bog ima zmiraj o pravem času odprto kakšno okence, skozi katero pogleda v človeško srce. To pót je bilo šolsko okno. In ljubi Bog je kakor vselej zmagal sovraštvo, in mir se je vrnil spet v obe občini.

Stvar se je pričela s tem, da je učiteljica obolela, začelo se je z vročnico in bolečinami v grlu. Učiteljica je bila v veliki stiski; kake nadomestne učne moči ni bilo možno dobiti in šola se tudi ni smela zapreti.

»Voditeljica,« je rekla tedaj njena sestra, »če imaš pogum in ako se ne bojiš, ja z sem pripravljena na vsako sramoto, jaz bom učila v šoli!« Rečeno, storjeno. Tukaj je bil urnik. Pregledali sta šolski red in učni načrt. Najmanjši imajo branje, drugi oddelek zemljepis, tretji oddelek zgodovino, četrti prirodopis rastlinstva ali z učeno besedo botaniko.

Prirodopis rastlinstva?! I, tu bo pa že težkoča, pa tudi to bo šlo! Za silo je mogla »l'Autrichienne« razločevati topol od strelovoda. Voditeljica je skušala svojo sestro uvesti v tovrstno tvarino. Torej: »Metuljnice.«

»E, nehaj, voditeljica, kar slabo mi prihaja!«

Ko pa je prišla ura, je nadomestna učiteljica stopila s ponosnim čelom v razred. Branje z malimi ni delalo nikakih težav. Zemljepis je spremenila v nazorni pouk. Prinesla je bila s seboj pokrajinske razglednice, razdelila jih je, da so krožile v razredu, pripovedovala je o pokrajinah in deželah in o tem, kako ljudje živé — šlo je.

O zgodovini je vedela nenavadno mnogo, česar ni bilo v knjigi. Zdelo se je, kakor da bi vse junake osebno poznala, otrokom jih je tako živo predočila v duhu, da bi jih najrajši kar »tikali«. Ta ura je tako rekoč vzbujala napeto pozornost.

Prirodopis rastlinstva si je pa nova učiteljica prav poenostavila. »Otroci,« je izjavila, »v tem ste pa vi vsi prav tako dobro poučeni in pametni in prebrisani kakor jaz. Morete tudi in znate razločevati krompir ali podzemljico od fižola in nad inozemskim sadjem se ne bomo dalje vznemirjali ter si delali skrbi.«

In sedaj je pripovedovala ure in ure storje ali zgodbe, prekrasne, repe pravljice, in stare pripovedke. Nikoli niso bili otroci pri takšni duševni pojedini ali prazniku, nihče izmed njih še nikoli ni bil slišal kake pravljice, niti mnogo zaposleni švicarski otroci, ki so imeli predivnaste lasé na glavicah, niti rjavolasi, zgodaj dozoreli mali Francozi. Še nikoli niso bili pogledali v takšno čudežno deželo, še nikoli niso bili opazovali njenih redko dišečih čarobnih cvetic. Zdaj pa so bili kakor ukovani ter začarani; mimo njih so korakali lahkonomi škratje, resnobne sojenice in rojenice,

² Francoska beseda, izgovóri »Otrišjén« = Avstrijka. *A u t r i c h e*, beri »Otriš« = Avstrija. L' pred samoglasniki namestu »la« za ž. sp. = določni člen.

smehljajoče se vile, ponosni kraljeviči, vzpenjajoči se iskri konji, junaki v oklepah, in palčki in škrateljčki, in živali, ki so imele dar govora, da so kaj povedali... bilo je neizrazno in čudovito lepo. Včasih je pa pripovednica nalašč nekoliko prenehala in vzela žepni robec. Tedaj so vsi otroci zadržali sapo in če je »l'Autrichienne« pritisnila robec na svoj obraz, ji je najmanj dvanajst noskov prišlo na pomoč: zapiskali so, da bi se nato spet nadaljevalo pripovedovanje. V razburljivih trenutkih je bil zrak tako zelo napet, da jih je hotelo kar zadušiti; ves prostor je bil eno samo srce, ki je tolklo in bilo. Ko je Hagen dvignil kopje, da bi Zmagomira podrl na tla, je pripovedovavka označila smrtni udarec s tem, da je z ravnilom butnila ob steno — vsi mali so se tačas v istem trenutku pri-

Prvi oddelek šolarjev P. Baptista Turka v njegovi novi šoli v predmestju Švejcan l. 1932.

pognili nad svoje klopi, nihče izmed njih ni videl ravnila, vsi so videli le Hagenovo strašno bojno kopje.³

Vprav zdaj je »l'Autrichienne« naglo skončala in poslala otroke domov. Le-ti so bili najprvo kakor prilepljeni vstali na svojih prostorih, nato pa so se posamezno in težkó odtrgali ter zapuščali klopi, vsi zgubljeni v čarobnem svetu ter zaverovani v svoje sanje so šli proti vratom. Le polagoma so našli pot nazaj v dejansko in vsakdanjo resničnost. Mali grbasti Jurček je kazal zobe in krilil s pestmi naokrog: »Če ga zadenem, psa!«

Šele na šolskem dvorišču se je notranja napetost nekoliko polegla. Mali Francozi so vso pripoved še enkrat doživeli v igri, mali Švicarji so pa razburjeni tekli čez most domov.

Otroci so se na šolskem dvorišču igrali z vso strastjo in ognjevitostjo. Nihče ni hotel biti srditi Hagen, dokler ni nekaterim prišlo na um; saj

³ Hågen in Zmagomir (nemško: »Siegfried«) sta bila znana junaka, ki ju opeva dolga nemška pripovedna pesem, imenovana nibelunška. — Prip. prev.

je tudi to lepo, če lučamo kopje in mečemo sulico proti Zmagomiru. Mati naše voditeljice je imela na vrtu zraven šolskega poslopja razno zelenjavo, tudi fižol, ki se je spenjal po vitkih prekljah. Le-te preklje so bile otročajem izvrstne sulice in metalno kopje; kmalu je ves nasad sfrčal preko dvorišča. »Huj« — »bum« — »huj, huj, bum, bum —.« Ko je kričanje in vreščanje doseglo svoj višek, je zažvenketala šipa v oknu. Hagen je bil dovršil svoje delo in on in vsi zvesti njegovi spremljevalci so kar najhitreje zbežali.

Uboga naša voditeljica, ki je vse to zvedela od svoje matere! Malodane bi bila jokala, škoda se ji je zdelo pridnih otrok, ki so se bili doslej pod njenim nadzorstvom in v strogi vzgoji tako vzorno obnašali ter imeli zmisel za natančni red! Njena sestra pa je bila vsem zmešala glavé, takó jim je odvzela vse brzde ter jim razvezala povodec, da so podrli vse ograje ali pa poskakali čez planke! Kako bi vse to moglo spet priti v pravi tir?! Jutri bo pa zares morala učiti prirodopis rastlinstva: to naj bi bila kazen in obenem polje, kjer ni nobenega spora in strastnega nemira.

»Dà, voditeljica,« je skesano izrekla sestra, potem ko je bila začula očitke, »predavala bom o tem, kako potrebne in koristne so preklje za fižol.«

Voditeljčina mati se ni smejala. Preklje za fižol je bila nalašč in posebej izročila mizarju, naj jih lepo ostruži in prireže, in fižolček spodaj je bil tu in tam nastavljen že tako lepe cvetove. »Tako veliki so bili,« pri tem je mati naše voditeljice pokazala na svojo dlan, »in imeli so čudovito ruméno barvo kakor pomaranča.«

Voditeljica je osupnila: »Takó veliki cveti, mamica?!«

»Dà, takóoo veliki,« in spet je voditeljčina mati pokazala na svojo dlan, »to je neka prav redka sorta, moj otrok.«

»Dà, mamica, to je gotovo kaka prav redka vrsta.« Naslednji dan so prišli otroci nekoliko poparjeni v razred. Precéj tiho je bilo. Avstrijka je preteče nagrbančila čelo, kakor sta ji bili priporočili mati in sestra, in rekla je z resnobnim glasom: »Otroci, okno ste ubili. Toda to bi še nič ne bilo. To morate plačati. Da ste pa preklje za fižol izrvali in pa pohodili fižolček, ki so tako prekrasno pričeli cveteti, to je pa zares neodpustljivo. Vi ste hudobni otroci, tres méchants, tres méchants...⁴ pomandrali ste prekrasne cvetove!«

Prstek se je željno dvignil v zrak: »Ali ta ruméne cvetove, gospa?!«

»Dà, tiste rumene cvetove ste pohodili, to je neka redka sorta, moj otrok!«

»Gospa, saj to niso fižolčki!« — — —

»Niso fižolovi cvetovi?! Metuljnice so!« —

»Prosim, ne zamerite! Metuljnice utegnejo biti, toda fržki pa prav gotovo niso, gospa!« —

»Kako, le-ti rumeni cvetovi niso fižolovi?!« —

»Prosim, ne zamerite, buče so!« — — Obličje Avstrijkinine se je za-tegnilo. Tisoč zasmehljivih rogačkov je plesalo v njenih očeh. »Ali pa veste prav gotovo, otroci?« — »Seveda, gospá! Vsa vas se je čudila, da so bile preklje nad bučami zasajene.« — »Gospa« je stekla kakor podgana navzgor po stopnicah. Smejala in hihitala se je tako zelo, da so se morali obenem smejati tudi učenci spodaj v razredu.

⁴ Francoske besede. Izgovôri: »trè mešán« (skozi nos na koncu!) — zelo hudobni, spačeni, izprijeni.

Nekaj minut pozneje je voditeljčina mati stala pred svojim razredom in rekla globoko zamišljena: »Zdaj vem, zakaj je tudi kaka nesreča dobra. Zdaj tudi razumem, zakaj se fiziolčki niso hoteli spenjati po prekljah!« O prirodopisu rastlinstva voditeljica in njena sestra nista nič več govorili. Namestu tega pa je »l'Autrichienne« ta dan povedala do konca zgodbo o Zmagomiru. Na dvorišču je bil vrišč in šum neprestano. Jurčkova mati, boječa priletna ženica, teta Francka, potlej pa mati Lojzike Gornikove so stale spodaj pod ubitim oknom in prisluškovale, počasi se je zbralo vse ženstvo od tostran in onstran mostu. Prišle so bile, da bi slišale prigodbe in stor'je, kakor mali. Na svoja stara leta so hotele biti deležne pripovedovanja o čudovitih rečeh. Za to jim je bila zadosti ubita okenska šipa.

Kaj drugega je preostalo pripovedovavki, kakor da je na široko odprla vrata in okna nebeškega kraljestva?!

Istega večera je nató sedela na šolskem dvorišču, sedela je na sklanici drv za kurjavo kakor na prestolu, pri sebi je imela otroke zbrane. Naokoli so čepele matere na trati, dalje zadaj so stali možje s svojimi pipami v ustih.

In zdaj je pripovedovala »l'Autrichienne« ves dolgi večer o čudovitem svetu tamkaj onkraj na robu zemljevida. O čudnolepem zvoku melodije one daljne dežele, o lepoti njene oduševljene pokrajine, o njeni poeziji, o njenem trpljenju, o njenem borenju za svetlobo, o njenih sanjah o odrešitvi človeštva — vse jim je podala ta večer, vse povedala, priprosto, toplo in v pisanih barvah, kakor je za otroke najbolj razumljivo.

Mrak je potopil vse v globoko modrino, tekoči studenec ga je zraven spremljal z rahlim šumljanjem, visoke lipe so slovesno šumele v svojih vrhovih in mesec je obvisel kakor rdeča krogla nad vrtno ograjo.

To je bila ura, ko vse pravljice postanejo resnične, ko gre človek iskat svojega brata in ko se najbolj grenko sovraštvo spremeni v plaho hrepenenje.

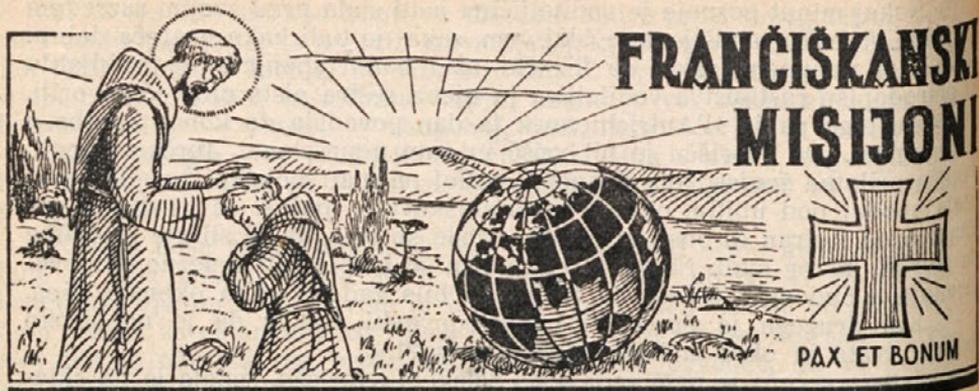
»Vse torej, kar hočete, da bi ljudje vam storili, storite tudi vi njim (Mt. 7, 12). »Resnično, povem vam: Kar ste storili kateremu izmed teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili (Mt. 23, 40). Prava ljubezen je iznajdljiva, ne čaka šele, da kdo prosi, ampak tudi nenaprošena skuša bližnjega razveseliti in mu pomagati. Ljubezniva pozornost je, po kateri večina ljudi najbolj hrepeni. Prijazen pogled in jutrajni pozdrav, majhna usluga ali pozornost je za marsikoga večja dobrota, kakor če bi mu dal še tako velik dar. Ljubezen je, ki majhen dar napravi velik in še tako velik dar brez ljubezni ni nič vreden.

V molitev se priporoča.

K., Stari trg, se priporoča Mariji Pomočnici, sv. Tereziji od Deteta Jezusa in sv. Antonu za srečen izid v neki važni zadevi in za ozdravljenje.
— Rajna članica Armade sv. Križa Marija Fink.

Zahvala za molitev.

T. L. iz Svibna pri Radečah se zahvaljuje Mariji Pomočnici, sv. Tereziki in sv. Jožefu za zdravje. — Narat Antonija in Kraner Rozalija se zahvaljujeta M. Tereziji za pomoč v sili. — Neimenovani iz Maribora se zahvaljuje sv. Antonu za pomoč v stiski.

—0.:

P. Baptist Turk, apostolski misijonar na Kitajskem.

Kaj piše P. Baptist v svojem tretjem pismu?

(Nadaljevanje.)

Rešitev se bliža.

Od 22. novembra dalje sem preživeljal svoje življenje na čolnu v varstvu posebnega paznika. Dne 13. decembra zjutraj, na tretjo adventno nedeljo, smo zaslišali močno streljanje, znamenje, da so vladne čete napadle revolucionarje. Dobro uro daleč od mojega bivališča se je pokazal močen dim, ki se je visoko dvigal proti nebu, kar nam je pričalo, da so vladne čete začele požigati hiše in vasi, ki so se radovoljno ali neradovoljno pridružile revolucionarjem. Iz vedno bolj naraščajočega dima se je dalo sklepati, da vladni vojaki zmagujejo in hitro napredujejo. Prestrašeno revolucionarno ljudstvo je hitro pribežalo k reki, poskakalo v mnogoštevilne čolne in bežalo. Urno vesljanje je mogočno udarjalo po vodah, ki so poplavile ravnino. Tudi moj čuvaj je pridno vesljal in hitel za drugimi čolni.

Ko je streljanje potihnilo, so se čolni ustavili. Vse je z napetostjo in negotovostjo pričakovalo sporočil o izidu boja. Kmalu je prišlo poročilo, da so bili vladni vojaki premagani in da je revolucionarna vojska dosegla novo zmago. Na dano povelje smo se zopet vrnili nazaj pred uradno poslopje v malem trgu Hven-ti. Tu smo izvedeli, da so v tem boju izgubili le devet ali deset vojakov, ki se iz boja niso rešili. Le dva vojaka, ki sta padla v boju, so s seboj prinesli. Videl sem, kako so poskrbeli za res dostojen pogreb borcev, ki so se žrtvovali za zmago revolucije. Trupla so zavili v novo svilnato obleko in jih pokopali z vsemi vojaškimi častmi.

Dne 13. decembra zvečer so naši uradni čolni zopet odvesljali. Bilo je nenavadno mrzlo, tako da je začela voda zmrzevati. Pod težo in silo prodirajočih čolnov se je tenka ledena plast z lahkoto lomila. Nočno vesljanje je trajalo približno tri ure. Ko smo se ustavili, so mi povedali, da stojimo pred bolnišnico, kjer se nahaja okrog dvesto ranjenih vojakov komunistične armade. Drugo jutro sem prosil, naj se mi dovoli, da si bom ogledal bolnico in videl, kako zdravijo svoje bolne tovariše. Po zaužitem priprostem zajutreku mi je moj paznik dovolil, da pogledam

bolnike. Ko sem vstopil v prostorno hišo, ki so jo priredili za bolnišnico, sem takoj opazil, da moj prihod ni posebno ljub mladim zdravnikom in zdravnicam, zlasti še, ker je bilo njihovo zdravljenje nadvse površno. Celo njihovi lastni tovariši so se pritoževali, kako nezadostna je zdravniška oskrba in kako jim manjka potrebnih zdravil in drugih zdravniških sredstev.

Ubogi ranjenci leže tukaj v obširnem hišnem prostoru na prepihu. Vrat ni, oken ni, bolniki leže večinoma po dva v eni postelji. Kot vzrok, zakaj je postrežba pri teh ranjencih tako pomanjkljiva, navajajo dejstvo,

P. Baptist Turk ob strani škofa Evgenija Massi, obkoljen od tovarišev misijonarjev ob povratku iz ujetništva.

da imajo bolnišnice na mnogih bojiščih s približno dvajset tisoč ranjenci in da je njihovo glavno središče z zdravniško oskrbo v sosednjem okraju Mien-jan, ob zahodni strani jezera Hun-hu. Pravijo, da jim ne manjka zdravnikov, pač pa potrebnih zdravil in drugih sredstev, to pa zaradi tega, ker vladno vojaštvo strogo pazi, da ne more revolucionarna stranka nikjer nakupiti ne zdravil, ne živeža, ne drugih potrebnih stvari. Zato se poslužujejo ujetnikov, da jim po svojih domačih poskrbe zdravila in razne druge potrebščine. Sami zase pa si poskrbe vseh potrebnih stvari z ropanjem in krajo.

V pogovoru z voditelji komunistov sem jim glede in zaradi ranjencev priporočal, naj povabijo na pomoč družbo rdečega križa, ali naj pa vsaj naše katoliške misijonske postaje in misijonarje puste v miru, pa bodo njihovi ranjenci našli v naših bolnišnicah izborno zdravniško pomoč in nego. Obljubili so, da se bodo o mojem nasvetu posvetovali, a doslej še

nisem dobil nobenega odgovora na moj predlog. V bolnišnici sem upal, da bom morda kaknega umirajočega vojaka pridobil za sv. vero in sv. krst. Tudi sem se hotel seznaniti z zdravniki in drugim bolniškim osebjem, da bi mi bila dana možnost še večkrat obiskati uboge trpine ter jim po možnosti poskrbeti za njihovo dušno in telesno ozdravljenje. Na ta način bi v ujetništvu kaj dobrega storil za uboge pogane, kakor to od mene zahteva moj misijonski poklic. Ker se mi ni posrečilo ne eno ne drugo, sem se razočaran in prevaran v svojem upanju vrnil na svoj čoln.

Komaj sem sedel pol ure v čolnu, že nastane vrvenje na vseh koncih in krajih. Bolnike prenašajo v prazne čolne. Kaj to pomeni? Moj paznik mi noče dati nobenega pojasnila, pač pa sem od mimohitečih čul, da so prišli v bližnji trg vladni vojaki z veliko močjo. Jasno je bilo, da se bliža nov boj in nova nevarnost. Priporočil sem se Bogu, se izročil v varstvo njegove svete previdnosti ter ga prosil, naj se milostno ozre na velike žrtve ujetih misijonarjev, od katerih je bilo že nad štirideset pomorjenih, naj omehta srca trdovratnih revolucionarjev, da bodo prenehali uničevati in preganjati misijonsko delo, da bo prišlo ubogo in nevedno ljudstvo zopet do miru. Zase sem pa prosil, da bi bil, če je njegova sveta volja, rešen ujetništva in da bi srečno končal svoje življenje in svoje misijonsko delo.

(Dalje prihodnjič.)

P. KRIZOSTOM:

Agneza iz Rdeče zemlje.

(Misijonsko pismo.)

Kje pa je Rdeča zemlja? Daleč, dragi moji, zelo daleč. Imenujejo jo tudi dežela Malgaša. In v tej deželi je mestece Howa, kjer imajo naše sestre svojo postojanko.

Če ostaneš v tej deželi le štiri mesece, pa se ti zdi, da ti je čelada na glavi pribita in da so se ti črna očala sprijela z nosom. Toda dežela je tako lepa, da bi je ne mogel zapustiti z veliko bolečino v srcu.

Zares lep je ta kraj in na videz bogat in rodoviten — ljudje pa so do skrajnosti ubogi. Lakota in kuga razsajata pogosto in neizprosno med njimi gospodujeta.

Kakor meгла se je privlekla v našo misijonsko postojanko uboga deklica. Starši in starejše sestre so pomrle od gladu. Male dveletne deklice pa se je usmilil sosed in jo je privedel v zavetišče v borne cunje zavito. Shewa ji je bilo ime. Toda še isti dan, ko je prišla, je bila krščena in zdaj ji je ime Agneza.

Mala ni umrla, kakor toliko drugih, ki so se zatekli v lakoti k nam. Polagoma si je opomogla in se razvila v pametnega, skoraj preveč pametnega otroka. Proroki so ji že kar hitro napovedali, da ne bo postala nikdar stara, ker je preveč razumna.

Nikdar ne ostane dolžna kaknega odgovora; seveda njeni odgovori niso vedno dobri. Rada brani tovarišice, govori o njihovih dobrih in slabih lastnostih in je povsod doma. Pri igri je voditeljica, pri jokanju in smejanju vedno prva. Pozna vse otroke po imenu, ve kakšna opravila imajo, ve zlasti, kateri so ji dobri in kateri ne.

Najmanjši imajo verouk in učiteljica me je povabila v šolsko sobo, da poslušam, kaj vse malčki že znajo. Rada sem sprejela povabilo in z največjim veseljem poslušala njihovo čebljanje. Sicer gre mnenje učiteljice

in učenk včasih nekoliko narazen, toda končno se vendar zedinijo. Morala sem malčke nekoliko pohvaliti, pa tudi nekoliko pograjati, češ da govorijo prehitro in da morajo toliko časa počakati, da so vprašane. Tedaj mi pravi Agneza silno važno: »Zares; tudi jaz jim to vedno govorim, pa me nočejo poslušati.«

Drugi dan sem srečala te male prijateljice, ko sem šla na vrt, da bi tam zmolila svoj rožni venec. Deklice so me ljubeznivo pozdravile, pa mi tudi takoj zastavile pot. Dobro so namreč vedele, kam da grem. Vrt je njihovo največje veselje. Ujeta v zanko, jih vprašam: »Kaj ste se

Sestra na obisku pri bolniku.

pa danes v šoli učile?« Vse so utihnile, le Agneza se nasmehne in pravi: »Danes se pa nismo prav nič učile.« — »Kako to?« vprašam. »Saj se vendar vsak dan kaj novega učite; kako vendar, da se ravno danes niste?«

Tedaj pa je Agneza učeno razlagala: »Veš, ta stvar je pa takole: danes nismo bile še prav nič na vrtu. V šoli se nič ne učimo. Samo, če gremo na vrt, se nekaj naučimo.«

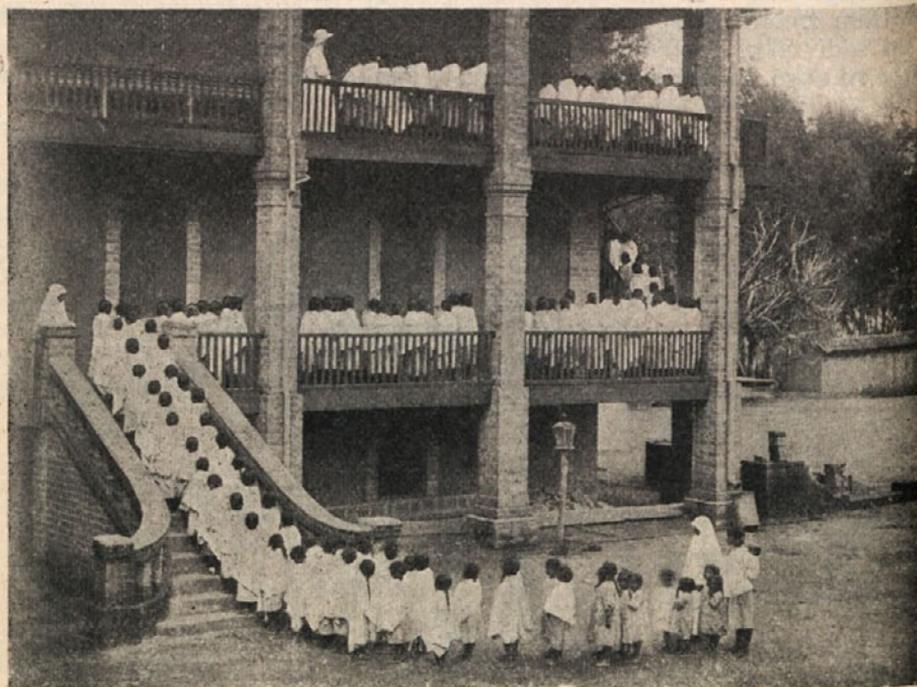
Hotela je pač reči: Vzemi nas s seboj na vrt! — toda tega nisem mogla storiti, zakaj pri molitvi sv. rožnega venca bi mi bile te male klepetuljice v preveliko napoto.

Toda prihodnji dan je Agneza svojo trditev, da se v šoli ničesar ne uči, že preklicala. Našla sem jo v kotu s svojo tablico, na katero je počasi pisala. »Kje si se pa to naučila?« sem jo vprašala. »V šoli,« mi je odgovorila in se poredno zasmejala ob spominu na včerajšnji odgovor.

Danes pa je dobila sestrico — najdenčka so nam prinesli — ki je prejela pri krstu ime Klara. Agneza je imela zdaj polno skrbi in dela.

Hotela je Klaro nositi v naročju, pa bi bila z njo vred kmalu padla v čeber vode. Zadnji hip jih je sestra vjela.

Bog daj, da bi bila Agneza vedno tako dobra, kakor je nadarjena in da bi nekoč pomagala pri razširjanju Kristusovega kraljestva v Rdeči zemlji.

Zavod naših sester v Howi.

P. KRIZOSTOM:

Zgodba o treh roparjih.

(Iz knjižice »I. Fioretti«.)

Sveti Frančišek je nekoč potoval po okolici Borgo a Santo Sepolcro. Ko je došel do trdnjave Monte Kazale, pride k njemu nežen mladenič plemenitega rodu in mu reče: »Zelo rad bi postal eden vaših bratov.«

Sveti Frančišek odgovori: »Sin moj, mlad si, nežen in plemenitaški in znabiti bi ne mogel prenašati našega ubožstva in trdega življenja.«

Le-ta pa mu pravi: »Oče, ali niste vi ljudje, kakor jaz? Če tedaj vi lahko strpite, bom z milostjo Jezusa Kristusa mogel tudi jaz.«

Ta odgovor je bil Frančišku zelo všeč, zato je mladeniča blagoslovil, ga takoj sprejel v red in mu dal ime brat Angel. Mladenič pa se je tako lepo obnašal, da ga je Frančišek kmalu postavil za gvardijana v samostanu Monte Kazale.

Tisti čas so vznemirjali ondotno okolico trije zloglasni roparji, ki so povzročali mnogo gorja po deželi. Prišli so nekega dne k omenjenemu samostanu in prosili gvardijana brata Angela, naj jim da jesti. Gvardijan

pa jim je odgovoril zelo rezko: »Tatovi in ubijavci! Ne sramujete se le krasti, kar so drugi v potu svojega obraza pridobili, marveč ste tako predrzni in nesramni, da hočete še miloščino požreti, ki so jo prejeli božji služabniki. Niste vredni, da vas zemlja nosi, ker ne spoštujete ne ljudi, ne Boga, ki vas je ustvaril. Pojdite svojo pot in ne prikažite se več!«
 Poparjeni in jezni so roparji odšli.

»Jokaje so prišli vsi trije k sv. Frančišku...«

Prav tedaj pa se je vrnil sv. Frančišek s torbo kruha in z vrčem vina, ki ju je s tovarišem naprosil. Ko mu gvardijan pove, kako je roparje zapodil, ga Frančišek ostro pograja: »Grdo si ravnal; zakaj grešnike je lažje pripeljati k Bogu s sladkostjo, nego s sirovim zmerjanjem. Zato pravi naš učenik Jezus Kristus, čigar evangelij smo obljubili izpolnjevati, da zdravim ni potreben zdravnik, pač pa bolnim — in da ni prišel klicat k pokori pravičnih, temveč grešnike, s katerimi je tudi pogostoma obdeval. Ker si torej ravnal proti ljubezni do bližnjega in proti sv. evangeliju, ti pod sveto pokorščino ukazujem, da nemudoma vzameš to torbo

s kruhom, ki sem ga naprosil, in tale vrč vina, pa jim hitro slediš čez hribe in doline, dokler jih ne dohitiš. Nato jim ponudi ves ta kruh in vino v mojem imenu, poklekni prednje in jim ponižno priznaj krivdo svoje trdosrčnosti. Prosi jih v mojem imenu, naj ne delajo več hudobij, ampak boje naj se Boga in svojega bližnjega naj nič več ne žalijo. Če to store, obljubim skrbeti za njihove potrebe in jim dajati vedno jedi in pijače. Ko boš vse to povedal, se ponižno vrni!»

Medtem ko je gvardijan odšel, da izvrši ukaz sv. Frančiška, se je le-tá zatopil v molitev in prosil Boga, naj bi srca tistih razbojnikov omehčal in jih obrnil k pokori.

Ubogljivi gvardijan je divje može dohitel, jim ponudil kruh in vino, pa storil vse, kar mu je naročil sv. Frančišek. In kakor je bilo Bogu všeč, so pričeli tatovi, uživajoč miloščino sv. Frančiška, takole govoriti: »Gorjé nam, ubogim nesrečnežem, kako težke peklenske kazni nas čakajo! Mi ne le, da ropamo, pretepamo in zadajamo svojim bližnjim rane, ampak jih tudi morimo; in pri vseh teh hudobijah in zločinih nas vest nič ne peče in se Boga ne bojimo. Pa glejte tega brata, ki je k nam prišel, in se zaradi nekaterih besed, ki nam jih je po pravici radi naše hudobije povedal, obtožuje ponižno svoje krivde. Vrh vsega nam je prinesel še kruha in vina, pa tako radodarno obljubo svetega očeta. Resnično, ti bratje so božji svetniki, ki zaslužijo raj, mi pa smo otroci večnega pogubljenja, ki zaslužimo peklenske kazni in dan na dan množimo našo krivdo in ne vemo, če bomo našli vsled dosedanjih pregreh usmiljenje pri Bogu.«

Take besede je govoril eden izmed njih, ostala dva pa sta rekla: »Gotovo, resnico govoriš; a reci, kaj naj storimo?«

»Pojdimo,« pravi le-ta, »pojdemo k sv. Frančišku. Če nam da upanje, da najdemo pri Bogu usmiljenje za naše grehe, potem storimo vse, kar nam bo zapovedal, da rešimo svoje duše peklenskih muk.«

Ta nasvet je bil ostalima dvema po godu. Jokaje so prišli vsi trije k sv. Frančišku in mu rekli: »Oče, zaradi mnogih hudobij, ki smo jih storili, ne verjamemo, da je za nas mogoče pri Bogu najti usmiljenje. Če pa imaš ti le malo upanja, da nas Bog usmiljeno sprejme, glej, pripravljani smo storiti vse, kar nam porečeš, in se s teboj spokoriti.«

Sv. Frančišek jih je tedaj ljubeznivo in dobrotljivo pridržal in jih z mnogimi zgledi podkrepil. Pokazal jim je, kako neskončno je usmiljenje božje. Če bi imeli še toliko grehov, je po svetem evangeliju usmiljenje božje še večje od naših pregreh, in sv. apostol Pavel pravi: »Kristus je prišel na svet, da odreši grešnike.« Na te besede in podobne nauke so se omenjeni trije roparji odpovedali hudobnemu duhu in njegovemu delovanju, sv. Frančišek jih je pa sprejel v red. Nato so pričeli delati veliko pokoro.

Dva od njih sta po svojem spreobrnjenju le malo časa živela in sta odšla v nebesa; tretji pa je živel še 15 let in se je ves ta čas v pre-mišljevanju svojih pregreh strogo pokoril.

DR. FR. W. FOERSTER — F. T.:

Stezosledec.

Če govorim o stezosledcu, potem se gotovo vsi spomnite na hrabrega »Stezosledca« iz Cooperjevih¹ povesti o Irhovcu, ki ti je zasledil pot v najbolj nedostopni divjini, ali na vse bele naseljence, ki so si stopnjema krčili pot skozi pragozd; ali se domislite smelih odkriteljev, recimo Kolumba,² ki so omiki in znanosti odkrivali nepoznane zemljine in so pogumno vztrajali na svoji samotni stezi, dokler niso prepričali sveta, da imajo prav. Ali vam pridejo na misel raziskovalci v osrčju Afrike in Nansen,³ ki je posvetil v strahote večnega ledu in tečajne noči. Toda moj namen je, pripovedovati vam danes o nekaterih prav skromnih stezosledcih.

Nekoč je bila majhna deklica, ki je rada hodila po hiši raziskovat, in tako je nekega dne, ko staršev ni bilo doma, prišla v podstrešno poselsko sobo in se prestrašila temačne, neprijazne izbe, in videla je, da na sivih stenah ni niti ene slike. Tedaj je neutegoma hitela dol v svojo sobo in vzela dve majhni lepi sliki ter jih obesila gori v dekelski izbi. Glejte, ta punčka je tudi bila stezosledka — kajti našla je bila pot do dobrote srca, ki nanjo ni bil dotlej še nihče mislil, celo njeni rodni starši ne. Sploh nikar ne mislite, da je srčna dobrotā kakšna deželā, v kateri so že vse odkrili in kjer naj bi se samo učili, kar so našli drugi zdavnaj pred nami. Prav nasprotno, to je še velika neraziskana deželā, v kateri je obdelan šele krajni obrežni del, medtem ko je v notranjosti še vse nedognano in zapuščeno. Vsak izmed vas lahko tukaj odkrije še nov svet — in za to ni treba nobenih bojnih ladij in nobenega prelivanja krvi, temveč samo majhne čuteče dušice.

Pripovedovati vam hočem še o drugem stezosledcu. Neki deček se je bil z drugim hudo prepiral in nazadnje mu je ta eno priložil. Razjarjen je šel domov in se rotil, da se mu naslednjega dne maščuje: Ko je pa sedel

¹ James Fenimore Cooper (izgovori: kupr); ameriški pisatelj, ki je napisal sloveče »Povesti o Irhovcu«, opise iz življenja Indijancev in naseljencev. Pri nas so znane »Zadnji Mohikanec«, »Stezosledec«, »Naseljenci« in dr. Glavnega junaka teh povesti so Indijanci imenovali po njegovi značilni obutvi Irhovca. — Op. prev.

² Krištof Kolumb je na svojih potovanjih od 1492—1504 odkril Ameriko. — Op. prev.

³ Fridtjof Nansen, znani norveški raziskovalec. — Op. prev.

v svoji sobi in mrko strmel čez sosednje strehe, tedaj mu je v glavo šnila misel: Kako bi bilo, če bi se zdajle ž njim pobotal in vso krivdo zvrnil nase? A kaj porečejo moji tovariši? Smejali se mi bodo in me obkladali z mevžo? Ali pa ni dosti bolj mevžasto, če se zdaj sramujem pred njih smenom in si ne upam storiti, kar bi rad? In glejte, res se je odpravil na pot v nepoznano skrivnostno deželo velikodušja, kjer ni vedel, kaj ga čaka. In srce mu je utripalo kakor velikemu odkritelju. Jadrno je skočil po stopnicah gor k stanovanju svojega prijatelja, potrkal, še enkrat globoko pogoltnil in nato dejal osuplemu: »Nemara se čудиš, da prihajam. Tudi jaz. Toda zelo rad bi te prosil, da mi ne zameriš, ker sem te danes tako razdražil, da si me potem udaril.« Tedaj je drugi ves zmeden dejal: »Saj sem bil jaz kriv, ne bodi hud,« in je bilo za trenotek čisto tiho v izbi in oba sta se gledala vsa v zadregi, kakor da je obeh sram, da sta se bila odločila za boljšo pot od rvanja in kujanja. Potem sta si segla v roke in se vkup i grala in gledala knjige, a tako svečano, kakor da sta bila pravkar doživela nekaj velikega. Stezoslavec pa je šel zvečer veselega srca domov, in mislim, da z nič manj prijetnim občutkom kakor Stanley,⁴ ko je slednjič našel pot skozi nepoznano zemljino.

Slavnost »Jezusovih dni« v Ljubljani.

Lep je bil 6. januar, praznik sv. Treh kraljev. Naša slovesnost se je pričela ob štirih popoldne. Cerkev je bila nabito polna že, ko so Križarji in Klarice pripeljale ostale otroke v cerkev. Le s težavo smo prišli do velikega oltarja, kjer smo zapeli pesem »Prišla je lepa sveta noč...« Urednik »Lučke« je imel nato kratek nagovor izpred oltarja, v katerem je med drugim poudaril, da je segla neizprosna kriza s svojo koščeno roko tudi v »Jezusove dneve«. Letos ni mogel zapisati v »Lučko«, naj pošljejo otroci svoje lističe v Ljubljano, zakaj od vseh strani prihajajo žalostna poročila, da nimajo ljudje denarja niti za sol, kako, naj si potem, kupijo znamko? Nemogoče! Vabilo je torej izostalo — pa kljub temu so poslali vsaj zastopniki skoro iz vseh večjih slovenskih krajev svoje lističe. Z vsemi onimi otroki pa, ki tega niso mogli storiti, in ki zvesto izpolnjujejo »Jezusove dneve«, smo bili pa duhovno združeni in smo tudi njihove žrtve pokloniti evharističnemu Jezusu. — Govornik je povedal tudi, da je duhovni zaklad, ki so ga slovenski otroci nabrali za trpečo Rusijo, poslal svetemu Očetu v Rim kot dar za obletnico njegovega kronanja (dne 12. februarja). Od svetega očeta Pija XI. pričakujemo z velikim hrepenenjem odgovor — t. j. njegov očetovski blagoslov.

Po govoru smo zapeli »Sveta noč, blažena noč...« in prižgali smo svečke. Dva Križarja, ki sta nosila na lepih blazinicah v raznobarnve ovoje zavite lističe, sta položila »Jezusove dneve« pred tabernakelj. Isto so storile Klarice, ki so nosile lističe v rožnati košari.

Nato se je pričela procesija s prižganimi svečkami po cerkvi. Ko so otroci šli mimo oltarja, so v posebno za to pripravljeno posodo polagali vsak svoje lističe. Med procesijo smo ves čas peli sledeče božične pesmi: »Pastirci vi, kaj se vam zdi?«, »Tam stoji pa hlevček,« »Glej zvezdice božje«.

Po procesiji smo zapeli semeniške litanije M. b., nato »Jezušček nedolžno Dete«.

⁴ Henry Morton Stanley (izgovori: stlenli; 1841—1904), znameniti raziskovalec Afrike. — Op. prev.

Po blagoslovu smo v vrstah vsi dobre volje zapustili cerkev.

Lističi leže pri jaselcah in bodo tam do Svečnice.

Križarji in Klarice! Letos izpolnjujte »Jezusove dneve« s prav posebno vneto! Vsa dobra dela in žrtve hočemo darovati ljubemu Jezusu z iskreno prošnjo, da nas reši strašne svetovne krize.

6. jan. so imeli Križarji obligatno sv. obhajilo, ki so ga darovali kot novoletni dar našemu prevzvišenemu nadpastirju dr. Gregoriju Rožmanu, z iskreno željo in prošnjo, da bi mogel v zmedah našega časa s pomočjo evharističnega Kralja prav modro in uspešno voditi svojo škofijo. Prevzvišeni se je v ljubeznivem pismu zahvalil za novoletna voščila, zlasti za sveto obhajilo in želi, da bi vsi Križarji ostali Jezusu zvesti in ga vsak dan bolj ljubili.

P. ROMAN:

Sestrice sv. Klare v Ljubljani.

Odsek »Dijakinje«.

Dne 6. decembra smo imeli v Ljubljani lepo uspelo Miklavževo slavnost. Dijakinje so se naučile primerno igro. Angelov in parkeljnov je kar mrgolelo. Za parkeljne nismo bili nič posebno v zadregi, ampak za angele... Ko sem to omenil, sem seveda opazil užaljenost na mnogih obrazih. Kaj hočemo. Torej večer je bil zelo lep. Nastopil je v sijajnem brokatnem plašču in sivolaso glavo mu je pokrivala dragocena škofovska kapa. Palica je bila vsa posuta z dragulji.

Igro so dijakinje kar dobro odigrale. Sveti Miklavž nas je vse nagovoril in pohvalil naše prizadevanje, malo pogrjal naše napake in nato je vse navzoče prav lepo obdaril. P. voditelj je dobil dragoceno šibo, obteženo in okrašeno. Vse Klarice pa peciva. Navzoči so bili seveda tudi p. provincijal, p. Angelik in p. Krizostom.

Misijonski odsek pridno nabira znamke in štanjoli. S. Irma Zubalič, ki je odbornica za misijonski odsek, je dosedaj oddala blizu 3000 lepo očiščenih in po državah sortiranih znamk. Vsem: Bog plačaj!

Dramatični odsek. Sedaj se pripravljamo na predpustno igro »Jurčki«. Veliko dela nam da, pa upamo, da bo tudi uspeh.

Se je odbora se vrše redno vsak mesec enkrat do dvakrat. Vpeljali smo skupno mesečno sv. obhajilo z vsemi sestricami zaeno.

MÜLLENHOFF — T. V.:

Samo beseda . . .

Bila je topla junijska noč. Vsem je kar odleglo, ko so iz soparne jedilnice stopili na verando. Zbrani v majhne skupine so v rokah držali kavne skodelice in za trenotek jih je prečudna lepota poletne noči tako očarala, da so se le še komaj slišno razgovarjali.

Mesečina je bila zelo svetla in je odsevala v žaru jasminovega cvetja. Z verande si lahko videl, kako valovi polje in razločil mlinske vetrnice, ki so nepremično molele proti nebu. Žuželke in metulji so frfotali okoli luči in cepali z napol osmoljenimi perutnicami na belo pogrnjeno mizo. Gospodinja jih je milovala in naročila Mariji, da naj pospravi.

»Da, da, pa luč naj tudi odnese,« je pristavila mlada gospa, ki se je bila šele pred kratkim poročila z gospodom pristavom in še ni znala prikrivati svojih lastnih čuvstev, »ko se pa v mesečini tako prijetno kramlja.« Prislonila je temnolaso glavo na stol in se zastrmela naravnost v mesečno oblo, ki je bila tik nad orehi za hišo.

Gospa svétnica jo je ostro ošinila in rekla: »Vi sanjarite, moja ljuba, kakor da bi se pri drugačni razsvetljavi ne dalo kaj pametnega pomeniti.«

»Pametno že, milostljiva; toda gotovo ste opazili, da jaz nisem za to in kar je najhujše, da mi tudi ni do tega.«

Mož ji je požugal s prstom, češ: »No, to se mi pa še lepa obeta!«

»O ne,« je odvrnila in topel sijaj ji je zablestel v črnih očeh, »ko ste pri mizi vsi obsojali ubovega fantka, ki je ponoči pobegnil iz vzgajališča, ker se mu je zgodila krivica in je zdaj brez sredstev odšel po svetu, da se izogne vsem kaznim in nasilju, sem mu dala kar prav. Mislim celo, da bi sama nič drugega ne napravila, čeprav bi si s tem nakopala jezo vseh pametnih ljudi.«

»Pozabljate, da bi moral odločiti pri njem tudi čut hvaležnosti, ne pa zgolj razum,« je dejal prečastiti s prikritim očitkom. »Njegovo mater so rešili vsake skrbi za njegovo odgojo; brezplačno so ga vzdrževali in vzgajali. Po našem posredovanju bi bil lahko v doglednem času dosegel ugledno mesto v svetu; kajti brez daru ni bil in so ga z dvanaajstimi leti sprejeli že v tretjo gimnazijo.«

»Prečastiti, to so vse razlogi, ki jih pa otrok ne more razumeti. Kar ste bili smatrali za dobroto, je on nemara občutil kot nasilje. Saj ste sami rekli, da ga je pomožni učitelj uporabljajl za vsa mogoča domača opravila, kar ni bilo prav. Ko je fant zaradi tega zanemarjal šolske naloge in odkrito navedel vzrok, so ga pa kaznovali.«

»Za otroka ni treba, da bi vse razumel,« je dejala gospa svétnica in v naročju sklenila oble roke. »Otrok naj uboga,« je dostavila in se gospodovalno ozrla naokrog. Nekateri so se smehljali in pri tem mislili na njene štiri otroke, ki od same pokorščine niso nikoli prišli do pameti in še sedaj z dvajsetimi leti niso nič boljši od dobro vzgojenih šolarjev.

»In zdaj pomislite, milostna,« je prečastiti nadaljeval in se sklonil k sosedi, »kaj bodo naravne posledice: strožje nadzorstvo, manj svobode in hujše kazni za sleherni prestopok. Upognili bodo mlado drevo, dokler se da.«

»Seveda,« je z drhtečim glasom rekla mlada gospa, »in ga bodo tako nemara zlomili.«

Gospodar, priletni zdravnik in zdravstveni nadsvetnik je tačas slonel na podboju verande in molče poslušal.

»No, in Vi, gospod nadsvetnik,« je vprašala gospodična Kornelija, postavna predstojnica deklinške šole, »kakšnega mnenja ste pa Vi?«

Stari gospod je primaknil stol, sedel in zamišljeno pogledal v poje-majoči zubelj plamenice ter odgovoril: »To je zelo težko vprašanje, ki se ne da kar tako rešiti. Mislim pa, da mi stari premalo živimo z mladino. Podcenjujemo dobre in značajne lastnosti, ki tiče v marsikateri uporni duši fanta in se ne potrudimo dovolj, da bi jo doumeli. Radi bi imeli značajne može — nihče pa se ne poglubi v duševnost takih otrok. Fant

pač ne sme imeti svojih posebnosti. Lahko bi povedal dogodbo iz svoje lastne mladosti, ki mi je ves večer živo v spominu.«

Mlada gospa pristavova se je igrala z belimi pentljami pri svoji obleki in rekla: »Oh da, gospod nadsvetnik, bodite tako ljubeznivi in nam jo pripovedujte!«

Ozrl se je na nežen obraz in menil: »Ni prav nič zabavnega, toda kljub temu Vam ustrezem. Vsi smo danes tako zamišljeni,« je pripomnil in vrgel ostanek smotke v pepelnik ter začel:

»Morda veste ali pa tudi ne, kajti po letih sem najstarejši med vami, da sem se rodil v nekem severnonemškem mestu in da mi je oče zgodaj umrl. Imel sem še dve mlajši sestri. Družinski prijatelji so mislili, da bo moja vzgoja v takih razmerah preveč nežna in mehka in so pregovorili mamo, da me je poslala k nekemu učitelju, ki je bil na glasu dobrega vzgojitelja. Bil sem v ljubezni in udobnostih razvajen fant in bi sam ne vedel, kako naj se uživim v novem domu s strogo vzgojo in omejeno svobodo, če bi ne dobil tovariša, čigar prijateljstvo mi je olajšalo vse odpovedi in druge neprijetnosti. Klemen Dolinar je bilo siroti ime, bil je lep, ponosen fant in zvest prijatelj; jaz vsaj nisem v svojem življenju našel boljšega,« je rekel nadsvetnik in zamižal, da bi premagal boleče spomine. »Spala sva skupaj, delala pri isti mizi, ki je stala pred oknom jedilnice. Da, in mislim, da ne trdim napačno, če pravim, da je Klemen, dasi je bil razborit in vihrav fant, bolj vplival na mojo vzgojo kakor pa nadučitelj z vso svojo učenostjo; sovražil je namreč vsako laž in bojazljivost in je mene, šibkejšega, obvaroval pred marsikatero zablodo.

„Poglej,“ je dostikrat rekel v svoji fantovski prešernosti in mi razlagal, „fanta, ki v svoji jezi nasprotnika zabode in potem nase prevzame tudi posledice, bi lahko spoštoval, fanta pa, ki iz navade ob vsaki priložnosti krade, a se potem laže in to še nadaljuje, takega zaničujem in bi ga z nogami strl.“ Pri tem je krepko udaril ob tla, tako, da je nadučitelj jezno pogledal skoz vrata. „In takih fantov,“ je tišje nadaljeval, „je dosti več kakor si mogoče misliš. Veš, Marko, ne kradejo ravno vsi, radi pa bi, samo da bi jih nihče ne opazil, da bi pred svetom lahko mirno in ugledno živeli. Na primer cerkovnik Mihec, saj ne rečem, da je kradel, ampak vedno mislim, da bo kaj takega napravil, ker mu že z obraza berem.“ In nikoli se ni mogel odločiti, da bi dal ob nedeljah temu cerkovniku v mošnjiček svoj dinar, ampak je samo z glavo odkimal in ga napotil dalje, seveda je pa potem svoj dinar dal v pušico pri cerkvenih vratih. Meni se je to zdelo junaško in značajno in zelo rad bi ga posnemal, če bi se ne bal nadučitelja in njegovih pridig. Sicer sem se pa ž njim dobro razumel; lahko sem se učil, morda sem se malo preveč gulil in sem bil prav v tem čisto drugačen od Klemena, ki si ni zapomnil nobene stvari, katere ni temeljito predelal. Zato so bila šolska leta v marsikaterem pogledu zame lažja kakor za njega; kajti zaradi svoje natančnosti se je kajkrat kar na lepem sprl z učitelji, ki so to razumevali kot oholost in domišljavost, kar pa je bilo le skrbnejše proučevanje snovi. Zlasti pa mu je zagrizeno nasprotoval neki starejši učitelj, ki je bil na jetrih bolan.

Dobro, kakor da bi bilo včeraj, se še spominjam nekega poletnega jutra; bilo je, mislim, meseca junija, negnoj je bil namreč ves v cvetju in mi smo že hodili v višjo gimnazijo. Prišel sem vprav iz šole domov in sem zagnal knjige na klop zraven okna, hkratu sem pa ošinil z lačnim pogledom jedilno mizo, kjer so bili še ostanki nadučiteljevega zajtrka, kruh in pivo. Klemen je že sedel za najino delovno mizo, kajti on ni hodil k petju. Z roko si je bil v laseh, grizel je peresnik in milo gledal predse.

„Neumnost je to,“ je dejal, „res prava neumnost, da nam da tako nalogo; ko da bi Ti ali jaz kdaj samostojno razmišljala o Miltonovem izgubljenem raj.“

Tako sem zvedel, da dela domačo nalogo: Moje misli o Miltonovem izgubljenem raj, ki nam jo je dal tisti bolni učitelj in je o njej z nami tudi razpravljaj. Ker sem imel dober spomin, sem jo hitro spisal; napisal sem namreč kar njegove misli, porabil celo njegove izraze in bil pričnan, da dobim dober red. To pa ni bila Klemenova navada.

„Prav nič si ne morem misliti,“ je dejal, „saj vendar ne gre, da bi ponavljaj misli za našim učiteljem in potem to pokazal kot svoje delo. Ne, to pri najboljši volji ni mogoče.“

„Toda, Klemen,“ sem mu dokazoval, „saj tako napravijo vsi in tudi učitelj ne pričakuje nič drugega od nas.“

„Meni je to popolnoma vseeno. Vse skupaj je potem laž, za kar pa nimam nobenega veselja,“ je rekel in sunil zvezek proč, da se je razlilo črnilo.

„Moj Bog, Klemen, Ti še vedno sediš pri začetku?“ je vprašal v tem trenutku nadučitelj, ki je prišel v sobo po ostanek piva. „Tako težka pa vendar ni cela reč in gospod učitelj Kremžar je gotovo vso snov z vami predelal in vam vse potrebno razložil.“

„Misli gospoda učitelja Kremžarja niso moje,“ je rekel Klemen in delal packe na pivniku.

Gospod nadučitelj je zardel in rekel: „Ne želim več slišati Tvojega bedastega modrovanja. Nalogo moraš napraviti. Kako, je popolnoma Tvoja zadeva,“ in je ob vsaki besedi udaril s steklenico po mizi.

In res. Nalogo je napravil. Ko so prinesli juho na mizo, je Klemen prav tedaj končal zadnji stavek.

„Gotovo?“ je vprašal nadučitelj, ko se je vsedel v ponošenem suk-njiču za mizo. Klemen je samo prikimal.

„No vidiš,“ je dobrodušno dejala gospa nadučiteljeva, „saj gre vse, samo če ima človek malo volje,“ in mu je prav na globoko zajela juhe; kajti rada ga je imela in on ji je bil po fantovsko vdan.

Gospod nadučitelj je pa odvrnil: „Saj ni vredno za tako malenkost izgubljeni toliko besedi.“

Tudi jaz nisem maral izpraševati Klemena po nalogi in ga po nepotrebnem vznemirjati. Naslednje jutro smo oddali svoje zvezke in s tem je bila stvar zame opravljena; zdelo se mi je pa, da je tudi Klemen pozabil na to; govoril ni nič o tem in naslednje dni je bil mnogo bolj vesel in živahen.

V ponedeljek dopoldne smo sedeli v razredu in pričakovali gospoda Kremžarja. Ura je bila že enajst in v sobi je bilo pasje vroče. Nekateri so zehali, drugi so poležavali, nekaj stremuhov je pa hotelo še zadnji trenotek izrabiti in so se učili. Končno je le prišel gospod učitelj Kremžar. Njegov obraz se mi je zdel, da je še bolj upadel in rumenkast in njegove oči še bolj sovražne kot sicer. V roki je imel učno knjigo in pa en sam moder zvezek, ki ga je s posebno važnostjo položil na mizo. Sam ne vem, kako se je zgodilo, da sem ta trenotek pomislil na Klemena in se nanj tudi ozrl. On je pa popolnoma mirno sedel na svojem mestu in s papirnatimi kroglicami obmetaval hrbet svojega prednika. Gospod Kremžar je medtem vsedel, vzela uro iz žepa in jo položil na mizo. Vse to pa je napravil nekam posebno slovesno, kar nas je vse tako vznemirilo, da smo se začeli na sedežih kar premikati.

¹ Angleški pisatelj John Milton (1608—74) je napisal sloveči epos: »Izgubljeni raj«.

„Preden nadaljujem z našim predavanjem,“ je pohikaval, „torej preden nadaljujem, bi rad povedal iz našega zavoda, kar bi utegnilo biti vsem v prid.“ Zile na senceh so mu nabreknile in njegove koščene roke so se poigravale z zvezkom, ki je ležal pred njim.

„Ali se morda spomniš naslova zadnje domače naloge, Pirc?“ Naš odličnjak, čokat fant, je vstal in začudeno pogledal gospoda Kremžarja. „Da, gospod učitelj. Moje misli o Miltonovem Izgubljenem rajju.“

„Ali si Ti istega mnenja, Furlan?“ je spraševal gospod učitelj še nadalje drugega za drugim. „Zelo me veseli, da ste mi tako obnovili moj spomin. Pomirjen sem tudi, ker sem zdaj prepričan, da sem vam dal to stvar za domačo nalogo. Če ste vsi tega mnenja, ne morem torej za to, če je kljub temu prišlo do nesporazuma ali pa morda vendar? Kakšno nalogo neki sem pa dal Tebi, Klemen Dolinar?“

„Moje misli o Miltonovem Izgubljenem rajju,“ je mirno odvrnil in gledal nepremično gospoda učitelja, ki je z odpetim telovnikom hodil po razredu. „No, vendar! Zelo zanimivo je to slišati, ker sem že mislil, da sem Ti izbral kako posebno nalogo, kakor je pač primerna za tako globokega misleca. Če pa to ni bil slučaj in tega nisem napravil, Dolinar, zato pač lahko vprašam, zakaj svojih misli nisi napisal?“ „Ker nobenih nisem imel,“ je kratko odgovoril, kakor da sploh ni vredno odgovoriti.

Gospod Kremžar je vzel zvezek in rekel: „Imamo tu domačo nalogo z naslovom: Gospoda učitelja Kremžarja misli o Miltonovem Izgubljenem rajju. Ali veste, kaj to pomeni?“

Ves razred se je zasmejal, a so vsi takoj utihnili, ko je gospod Kremžar zopet vzdignil glavo.

„To se pravi omalovaževati ugled učitelja, norčevati se iz njega in sleherno spoštovanje odrekati in kdor kaj takega stori, je podlež. Da, ponavljam še enkrat, tisti je podlež in naj bo tako dober, da to vsemu razredu prizna. Klemen Dolinar, rečem Ti, da celo ukazujem Ti, da vstaneš in priznaš vsem součencem, da si navaden podlež.“

Še sedaj se mi zdi, da občutim tišino, ki je po teh besedah nastala v razredu. Š sosedovega dvorišča se je razlegal petelinji klic in listi kostanjev so mehko škrebotali po oknih. Mi smo molčali in zadrževali sapo v največji napetosti. Klemen je pa stal pokonci na svojem prostoru; vsa kri mu je zastala, kljubujoč pogled in stisnjene ustnice so ga kazale za več let starejšega.

„Povej, ali si me razumel,“ je zarohnel nad njim učitelj.

„Ne.“ Nič drugega, kakor samo ta kratka besedica je rezko presekal tišino in je izzvenela tako nekam trpko, da sem to začutil in me je zbolelo v dno duše in ves sem se stresel.

„Torej ne,“ je zavpil gospod Kremžar in v svoji razburjenosti odprl okno. „Torej Ti se javno zoperstavljaš, dobro. Ampak potem Te toliko časa ne trpim v razredu, dokler me ne prosiš za oprostenje pred ravnateljem in vsem učiteljskim zborom.“

Klemen pa je rekel svojemu sosedu: „Prosim, umakni se!“ Dvignil je glavo in okoli oči so se mu napravile modrikaste lise, ki jih nisem bil še nikoli opazil. Ko je prijel za kljuko pri vratih, se je obrnil in rekel: „Nisem podlež,“ v njegovem glasu pa nisi zaznal več tiste mladostne svežosti, in tudi sami dobro veste, da nisem.“ In že je zaprl vrata za seboj.

Takoj po uri sem stopil h gospodu Kremžarju in mu dejal: „Gospod učitelj, Vi ne poznate Dolinarja; to ni neotesanost, temveč samo njegova

resnicoljubnost in on ne more ravnati drugače. Izza svojih očal me je srdito pogledal in rekel: 'Ne vem, če sem Te v tej stvari naprosil za pomoč; ampak, kakor vidim, eni nesramnosti sledi že druga. In prav zato je dobro, če se to zlo čim prej zatre.' Nato je šel v sobo k ravnatelju.

V svojem obupu sem se obrnil na razrednika: 'On ni podlež in tega ne more priznati. Gospod doktor, Vi poznate Klemena. Pomagajte mu, govorite zanj!' In jaz, velik in že skoro petnajstleten fant, se nisem sramoval solz. On me je pa mirno gledal in dejal: 'Dolarar res ni slab fant. Zanimal se bom za vso stvar,' in odšel počasi po solnčnem dvorišču. O, ta dan. Kako dolge so bile tiste ure! Napol milovalni, napol škodoželjni pogledi fantov, važni obrazi učiteljev, a Klemena ni bilo. (Dalje prihodnjič.)

Pax
et bonum!

Mir in
vse dobro!

P. ANGELIK:

Kdor hoče na stara leta biti sam sebi in drugim v nadlego, kdor hoče na stara leta, ko ne bo mogel več vršiti svojega poklica, živeti od svojega dela, naj se zavaruje za starost in onemoglost pri zavarovalnem odseku III. reda.

Glavni pogoji za zavarovanje za starost in onemoglost so sledeči:

Kdor se hoče zavarovati:

1. Mora biti ud III. reda ali se zavezati, da vanj stopi tekom petih let;

2. se mora preživljati z lastnim delom in ne sme biti odvisen od dobrote bližnjega;

3. ne sme biti star nad 60 let;

4. mora biti naročen na »Cvetje« ali se nanj naročiti.

Kdor potrebuje tiskovine za vpis ali želi kakega nadaljnjega pojasnila, se lahko pismeno ali osebno obrne na: »Zavarovalni odsek III. reda v Ljubljani, Marijin trg 4« ali pa na »Župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.«

1. Drugi letni zaključek in pregled zavarovalnega odseka.

Kakor si vsak dober katoličan od časa do časa izpraša vest, prav tako ne dobiš pametnega gospodarja, ki bi se vsaj enkrat na leto ne ozrl na delo, ki ga je že dovršil in načrte, ki ga še čakajo. Če je ta navada že pri posameznikih često razumljiva in koristna, koliko bolj velja to za ustanovo, kakršno predstavlja zavarovalni odnosno pokojninski odsek III. reda. Starim naročnikom in bravcem »Cvetja« je pomen naše ustanove že jasen, novim bodi na tem mestu povedano, da je njen glavni namen oskrbeti članom pokojnino v času starosti in onemoglosti.

Toda naj preidemo k letnemu obračunu, ki bo zanimal prve in druge, vsem pa dajal novega poguma in pobude za delo v bodočnosti. Zaključek je spričo brezplačnih delovnih moči, ki sestavljajo upravni odbor tega odseka, kaj enostaven. Lani na dan 31. decembra 1931. je ustanovni zaklad znašal Din 623.735.58 in je do decembra 1932., torej po dobrih dveh letih obstoja, narasel do vsote Din 1,241.405.—. Ta zaklad je skupna last vseh zavarovancev in je tako varno naložen, da je glede tega vsaka skrb odveč. Varnostni zaklad, katerega dohodki so vse vpisnine, darovi in obresti, je lani ob istem času znašal Din 11.005.92 in je letos dosegel vsoto Din 27.136.67. Za tiskovine, poštnino in druge pisarniške potrebščine je bilo med letom stroškov v znesku Din 1860.25 in je po odbitku teh znašal varnostni zaklad dne 31. decembra 1932. Din 25.276.42. Že iz tega kratkega pregleda lahko vsak vidi, da je bil uspeh našega odseka v preteklem poslovnem letu nad vse pričakovanje velik. Saj je pristopilo kar 130 novih članov! Medtem ko jih je bilo 31. decembra 1931. le 306, je njih število v enem samem letu poskočilo na 436. Zato je umljivo, da je odsekovna pisarna imela več prometa. Prejela je 148 dopisov, odposlala pa 185.

Če pomislimo, da živimo v dobi splošne gospodarske krize, ko gre prav vsakemu izmed nas trda za denar, lahko ob pogledu na dosedanje uspehe mirno zremo v bodočnost. In takrat, ko bo možno res začeti z uredničenjem odsekovnih načrtov, z zidanjem domov sv. Frančiška, zavetišč itd., takrat bomo lahko rekli, da tretjeredna ustanova v polni meri izpolnjuje svoje naloge.

Da je pa zavarovalni odsek že od novega leta do danes zopet napredoval, naj navedem, da je med tem časom ustanovni zaklad že presegel vsoto Din 1,330.000.— in znaša skupno število vseh zavarovanih članov danes že 451.

2. Ali je res, da ste zato začeli sprejemati denar za nazaj, ker denar potrebujete, da izplačate na hiši neki dolg?

Tisti, ki vam je to povedal vas je slabo poučil, ker zavarovalni odsek nima dosedaj nobene hiše pa tudi nobene pare dolga. Kako stoji zavarovalni odsek, lahko vsakdo spozna iz letnega proračuna, ki je v tej številki priobčen. Prva dolžnost zavarovalnega odseka je, da redno izplačuje pokojnine v času starosti in onemoglosti zavarovanih članov. Kdor količkaj zna računati, lahko spozna, da nam v treh letih, ko bodo prvi zavarovanci zna računati, lahko spozna, da nam v treh letih, ko bodo prvi zavarovanci v slučaju njih onemoglosti ali starosti dobili pravico do pokojnine, to izplačevanje ne bo delalo prav nobenih težav. Ker bo vsako leto nekaj denarja ostalo, bomo za tisti denar zidali stanovanja za zavarovance, zavetišča itd., kakor to določa čl. 14 splošnih pogojev zavarovalnega odseka.

Vzrok zakaj smo začeli sprejemati denar za nazaj ali kakor navadno ljudje pravijo, zakaj smo dovolili, da se smejo leta kupiti, je čisto enostaven: usmiljenje do ljudi. Na stotine jih je prišlo prositi, da bi jim dovolili, da bi smeli leta kupiti, in če bi hoteli ves ta denar, ki so ga ponujali, sprejeti, bi lahko imeli danes 3 do 4 milijone dinarjev. Mnogi so bili, ki bi bili radi plačali za 10, 20 ali 30 let za nazaj, pa nismo mogli ustreči. Zaenkrat bi bilo sicer to lepo, če bi v kratkem času imeli to velikansko vsoto denarja skupaj, toda stvar bi lahko postala nevarna. Recimo, če bi pet let po vpisu takih članov, leti prišli in zahtevali pokojnino, bi imeli do nje pravico. Če bi jih prišlo samo malo število, bi to lahko šlo, če bi pa naenkrat prišlo veliko število, in bi vsi živeli še potem 20 ali 30 ali 50 let — kdo more to vedeti — potem bi lahko zavarovalni odsek prišel v plačilne težkoče. In to ne bi bilo pošteno. Kar zavarovalni odsek obljudi,

to mora držati in bo držal. Zato nismo mogli sprejeti denarja za nazaj za več kakor za pet let. S tem je tistim, ki so plačali za pet let nazaj pomagano, da dobe v času onemoglosti ali starosti večjo pokojnino. Silimo pa k temu nikogar in niti prigovarjali še nismo k temu nikogar, ker nam je čisto in popolnoma vseeno, če kdo plača za nazaj ali pa ne.

Ko bo zavarovalni odsek enkrat imel dovolj veliko premoženja, da ne bo nevarnosti, da bi radi tega zašel v plačilne težkoče, se bo pa o stvari dalo zopet govoriti. Za to je pa še čas.

Nove knjige.

Luč z gora. Iz življenja mladega fanta. Spisal Fr. Weiser, D. J. Poslovenil Jože Jagodic. S šestimi slikami. Založila Jugoslov. knjigarna v Ljubljani. Cena broš. 15 Din, vez. 22 Din. Ni kmalu povesti, ki bi bila tako sodobna in tako fantovska, kakor »Luč z gora«. Mlad študent, ki ima verne starše, pride iz lepih sončnih gorskih krajev v velemesto. Vse mu je tuje, neumljivo. Njegovi tovariši bi ga radi spravili za seboj na kriva pota. Življenjsko resnično in psihološko globoko nam riše pisatelj boje mlade duše, ki pri vseh preračunanih zapeljevanjih ohrani čistost in vero neoskrunjeno. Pri tovariših začne njegova fantovska pobožnost in odločnost imponirati, njegov ugled raste. Vsem, ki še niso popolnoma pokvarjeni, je ta mladi fant močna opora v borbi za krepost. Kakor da bi čital zgodbe našega študenta, ki se ustavlja brezverskemu toku. Prevod je uglajen, lep. Za dijake in druge fante prav lepo darilo.

Chesterton G. K.: Grehi princa Saradina. Detektivske zgodbe. Iz angleščine prevedel dr. Fr. Kimovec. Leposlovna knjižnica, zv. 10. Izdala in založila Jugoslov. knjigarna v Ljubljani. Cena broš. je 55 Din, vez. 65 Din. Knjiga obsega 12 »detektivskih zgodb«, ki pa niso običajne kriminalne povesti, kakršnih nam nudi ravno angleški knjižni trg na vzore, temveč duhovite zgodbe z globokim etičnim jedrom. Glavni junak ni kak krvoločni zločinec, ali pretkan detektiv, temveč skromen in preprost duhovnik, ki razkrinkava zločince z najenostavnejšo logiko, a ne zato, da bi jih izročal roki pravice, temveč, da bi vzbujal plemenito stran njih narave in jih privajal na pravo pot. Ta »oče Brown« ni policaj, temveč spovednik, ki skuša očistiti brezbožne zakrknjence. Ker je tudi dr. Franc Kimovčev prevod vprav odličen, smo prepričani, da bo seglo občinstvo z največjim veseljem po tem znamenitem delu in da bo založnici hvaležno zanj.

Dr. M. Opeka: Rztreseno klasje. Štiri in trideset različnih govorov, I. zvezek. V Ljubljani 1932. Naroča se v Jugoslovanski knjigarni in Prodajalni H. Ničman v Ljubljani. Cena broš. 24 Din, vez. 32 Din, v celo platno 40 Din. V tem prvem zvezku je obdelanih 17 temat. vzetih nekaj iz časovnih, nekaj iz krajevnih potreb, vsa pa — ker je vsak govor celota zase — porabna za slednjo prižnico in za vsako navadno cerkveno priliko, dasi gotovo najbolj za one nedelje in praznike, katerim jih je avtor sam prisodil. Pretresljivo so obdelane resnice, o človekovem namenu (Začetek in temelj o krivem geslu — Dober pedagog) in v poslednjih človekovih rečeh (Smrt je blizu — Jutri... jutri — Iz obličja v obličje — Le sladke sanje — Spomin vseh mrtvih), ognjevita je proslava Skale resnice, globoko zajeto poveličanje Kristusa Kralja. Mnogo bodo koristili ti govori tudi tistim, ki so zadržani ter nimajo prilike, da bi v cerkvah poslušali govore, da lahko sami nadomeste svoji verski dolžnosti. Zato knjigo toplo vsem priporočamo.